

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každý mesiac do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť Red Post, s. r. o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 1. októbra 2021

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXIV. - Číslo 10

3 Čo nájdete na Stanici Nivy?

Nový moderný autobusový terminál letiskového typu je len jednou súčasťou komplexu Nivy. Čo ďalšie tu nájdete?

6 Svetový karamel z malej výroby

Vedec zo Slovenskej technickej univerzity Lukáš Gál je zároveň uznávaným cukrárom. Spolu s priateľkou varia najlepšie slané karamel na svete.

14 Zákutia downtownu

Objavte skryté verejné priestory, ktoré vznikli vo vnútroblokoch výškových v novom centre nášho mesta.

23 Ulica grófov aj kráľov

Prečítajte si, ako opísal príbehy významných domov na starobylej Ventúrskej ulici v centre nášho mesta historik a vysokoškolský učiteľ Tivadar Ortvay (1843 - 1916).

TRHOVNÍCI:

Pri daždi nám voda tečie na tovar, problémov na Miletičke je však viac

RUŽINOV

Bez pripojky na elektrinu či vodu, s deravou strechou nad hlavou, cez ktorú pri daždi zateká... Predajcovia na Miletičke už roky fungujú v zúfalých podmienkach. Obnova trhoviska, ktorú pripravuje mestská časť Ružinov s Metropolitným inštitútom v Bratislave, má zohľadniť aj ich predstavu, zatiaľ sa však urobil len prvý krok.

Je veľa Bratislavčanov, ktorí chodia na Trhovisko Miletičova desiatky rokov. Vedia, že tu nájdú svojich obľúbených predajcov, malých výrobcov potravín a pestovateľov, s ktorými si aj radi podebatujú. Toto najpopulárnejšie a tiež najväčšie trhovisko v našom meste si obnovu jednoznačne zaslúži.

Miletička však potrebuje rozsiahlu rekonštrukciu, väčšina prvkov vrátane inžinierskych sietí je viac ako 40 rokov stará. Investície pred pár rokov pomohli len k menším zlep-

šeniam: za sumu približne 300-tisíc eur sa podľa ružinovskej samosprávy podarilo najmä vybudovať drevené stánky, opraviť toalety aj asfaltový povrch, odstrániť havarijnú elektroinštaláciu či zmodernizovať systém parkovania.

Predajcovia nám vysvetľovali, čo sa malo urobiť už dávno: Eriku z Bratislavy napríklad hnevala rozbitá ulička pri jej stánku, Anikó zo Zlatých Klasov a ďalší sa sťažovali na deravú strechu, cez ktorú im v daždivých dňoch prší na tovar. Privítali by tiež umývadelnú dlažbu okolo stánkov a vyššie umiestnenie stánkov, aby tam bolo viac svetla a priestoru... A keď potrebujú vodu, musia si ju nosiť zo studne. Viacerí však tvrdili, že ani nechcú pripoj-

ku, lebo by vraj veľa platili. Názory trhovníkov i návštevníkov Miletičky zisťovali aj pracovníci MIB, ktorí od nich zbierali podnety priamo na mieste, a takisto prostredníctvom dotazníka v slovenskom, anglickom a vietnamskom jazyku. „Medzi najčastejšími návrhmi respondentov bola renovácia priestorov trhoviska tak, aby boli bezpečné a bezbariérové. Zároveň veľmi jasne komunikovali, že chcú, aby sa genius loci Miletičky zachoval aj po rekonštrukcii. Rovnako by ocenili, ak by sa na trhovisku organizovali aj kultúrne akcie či blšie trhy,“ priblížila Marcela Glevická, manažérka komunikácie Metropolitného inštitútu Bratislavy (MIB).

Pokračovanie na str. 2

Kedy vypíšu architektonickú súťaž

Predpokladaný termín vypísania architektonickej súťaže na revitalizáciu trhoviska je v priebehu budúceho roka. Metropolitný inštitút Bratislavy zastrešuje zadanie, nastavenie a vyhodnotenie architektonickej súťaže na obnovu trhoviska. „Samotná realizácia už bude prebiehať v gescii mestskej časti Ružinov, ktorá má trhovisko v správe od hlavného mesta,“ doplnila Marcela Glevická z MIB.

200 nových prístreškov

BRATISLAVA

Na zastávkach MHD v Bratislave pribudne budúci rok viac ako 200 nových prístreškov. Vybudujú ich najmä na frekventovaných miestach a tam, kde chýbajú.

„V Bratislave je zhruba 1 400 nástupísk. Dôležité je, aby maximálny počet zastávok, najmä s veľkou frekvenciou, mal prístrešky. Doteraz to tak nebolo,“ skonštatoval primátor Matúš Vallo. Poukázal pritom na nedávno zrekonštruovanú električkovú zastávku na Račianskom mýte, kde už sú nové prístrešky pre cestujúcich.

Dopravný podnik spustil dve súťaže na zhotoviteľov, ktorí majú prístreškami dovybaviť viaceré autobusové, trolejbusové a električkové nástupiská. Financovanie projektu rieši cez eurofondy, niektoré prístrešky chce zaplatiť z dotácie vlády, ale aj formou komerčnej spolupráce. Vzhľad nových prístreškov bude v súlade s dizajn manuálom verejných prvkov z dielne Metropolitného inštitútu Bratislavy. Sú napríklad navrhnuté tak, aby sa cestujúci čakajúci na spoj s vodičom vozidla navzájom videli. „Ich kapacita je prispôbena frekvencii nastupujúcich cestujúcich počas prepravnej špičky. Niektoré kusy dostanú do výbavy dokonca solárne panely, takže ich prevádzka bude ekologická,“ avizuje samospráva.

Dopravný podnik zároveň nahradza staré označníky novými, tento rok ich chce vymeniť aspoň 500. (TASR)

Slovo k veci

Vieme viac

Užili ste si hody v Dúbravke či v Ružinove? Alebo ste sa pridali k športovcom na nočný beh ulicami nášho mesta? Nedajte si ujsť ani posledné dni žiarivej Bielej noci, čas burčiaka, výlety... Prečo to píšeme?

O koronavíruse, ktorý nás opäť chce zatvoriť doma, už vieme oveľa viac. Na jar 2020 odborníci špekulovali, či príde aj druhá vlna pandémie, napokon nás stála tisíce životov. Dnes vieme, že po tretej môže prísť štvrtá, hoci na rozdiel od vlaňajška sa dokážeme lepšie chrániť. Okrem vakcín sú na ceste prvé nádejné lieky na covid pre celú EÚ.

Dôležitý je tiež fakt, že Bratislava dosiahla 75-percentnú zaočkovanosť ľudí nad 50 rokov, čo znamená, že pri náraste covid pozitívnych môžu byť obmedzenia miernejšie. No vieme tiež, že prípadný núdzový stav by platil pre celú krajinu bez rozdielu.

A je veľa toho, čo treba vidieť a zažiť, od kultúrnych a zábavných podujatí cez cyklotúry až po posedenia s priateľmi. Bola by škoda nechať čo len jeden deň uplynúť do prázdnoty. Jeseň v našom meste je čarovná, užívajte si ju naplno.

Anna Čapková

Dokončenie zo str. 1

Vzhľadom na zastaraný mobiliár a prakticky žiadne pripojky na vodu či elektrinu trhovníci v prieskume MIB najviac požadovali celkovú obnovu predajných stánkov. „Mnohým sa deň začína v skorých ranných hodinách, aby si k stánku priniesli vodu. Keď prší, tak im do stánkov zateká. Nemajú k dispozícii ani chladiarenské sklady, kde by v prípade potreby umiestnili svoj tovar. To znamená, že nevyhnutnou súčasťou revitalizácie trhoviska bude zlepšenie pracovných podmienok pre predajcov a predajkyne,“ uviedla Glevická.

Ďalším problémom sú bariéry pre ľudí so zdravotným znevýhodnením, keďže spevnené plochy trhoviska sú v zlom stave. Záverečnú správu, v ktorej budú výsledky z dotazníka aj z hĺbkových rozhovorov s odborníkmi spolu s analýzou technického či majetkového stavu trhoviska, plánuje MIB zverejniť koncom októbra. Zámer architektonickej súťaže a zadanie budú vychádzať práve z výstupov participatívneho procesu, aby riešenie, ktoré súťaž priniesie, reflektovalo potreby

Z histórie Trhoviska Miletičova

Trhovisko na Miletičovej vzniklo v 70. rokoch minulého storočia, na mieste bol predtým mestský bitúnok z roku 1924. Tvorilo ho niekoľko hál, pričom dominantným prvkom bol komin, ktorý spolu s vežou dodnes dodáva trhovisku špecifický charakter.

Zaplátaná strecha, provizórna elektroinštalácia... Ak má trhovisko prežiť, potrebuje komplexnú rekonštrukciu.

ľudí. „Pre architektov bude určite výzvou zachovať atmosféru, duch miesta či diverzitu návštevníkov a návštevníčok,“ dodala Marcela Glevická.

Nová Miletička má byť čistejšia, bezpečnejšia, prehľadnejšia a „zelenšia“, funkčná a atraktívna pre predajcov

i návštevníkov. Zámer jej premeny na kvalitný verejný priestor, ktorý chce ponúknuť aj doplnkové funkcie, sa, pravdaže, nekončí víťazným návrhom architektov. Odborníci pripomínajú, že bude potrebné dopracovať projektovú dokumentáciu, naplánovať etapizáciu, nájsť financie... K realizácii bude ešte dlhá cesta, dôležité však je, aby projekt nezastal, ale ďalej pokračoval. (ac)

Foto: Marián Dekan

Rýchle zásahy

BRATISLAVA

Riešenie niektorých občianskych podnetov má urýchliť nová služba magistrátu s názvom Rýchle zásahy.

Ide o riešenie rýchlo spracovateľných podnetov do 72 hodín. Nahlásite ich cez online formulár na webe hlavného mesta na stránke rýchlych zásahov. Podnety na riešenie rýchlym zásahom sú rozdelené na viac kategórií: nedostatočne pokosená tráva, suchá zeleň či zlomený konár v havarijnom stave, neorezaná pricestná zeleň, prepŕnený alebo poškodený kôš, chýbajúci alebo poškodený kanalizačný poklop, znečistený chodník, cesta, cyklotrasa, schody, poškodené dopravné značenie (vertikálne) a nefunkčný semafor. (ts)

Vypratali, vyčistili

STARÉ MESTO
Niekdajšie sídlo neziskovej organizácie Maják nádeje na Karpatskej ulici je po rokoch nefunkčností vypratané, dekontaminované a vydezinfikované.

Zdevastované zariadenie, špinavé okná, mŕtve hlodavce a holuby či tony vtáčieho potkanieho trusu sú už minulosť. Vyčistené priestory teraz čakajú na obhliadky potenciálnych nájomníkov, ktorí majú záujem poskytovať sociálne služby. (TASR)

Na novej autobusovej stanici ste ako na letisku

RUŽINOV

Nová autobusová Stanica Nivy, ktorá stojí na mieste pôvodnej, je hotová. Otvorenie moderného autobusového terminálu letiskového typu bolo naplánované na 30. september (po našej redakčnej uzávierke). Čo všetko tu nájdete?

Stanica Nivy s 36 nástupiskami, 7 výstupiskami a 86 stojiskami pre autobusy s bezbariérovým prístupom je súčasťou komplexu Nivy, ktorý spája nákupné centrum, tržnicu, strešný park a výškovú administratívnu budovu. Samotná stanica je umiestnená na prvom podzemnom podlaží. Cestujúci môžu priamo na tomto podlaží zísť aj do obchodov, drogerie či do prevádzok

K autobusom sa dostanete 24 hodín denne 7 dní v týždni.

s rýchlym občerstvením. Využiť môžete úschovňu batožiny, informačné pulty, rodiny s deťmi aj miestnosti na prebaľovanie a dojčenie. V celom priestore stanice je bezplatná wifi sieť, nájdete tu aj chill-out zónu s lavič-

kami, kde si dobjete telefón. Na stanici je deväť LCD TV panelov, veľká LED stena letiskového typu a niekoľko samoobslužných dotykových kioskov. Vďaka nim máte presný prehľad o príchode a odchode autobusov.

Okrem medzinárodného autobusového terminálu letiskového typu sa otvárajú aj obchody a iné služby, gastro zóna či zelená strecha s be-

žeckou dráhou, zónami na cvičenie či piknik, komunitnou záhradou aj detskými ihriskami.

K autobusom sa dostanete nepretržite, 24 hodín denne 7 dní v týždni. V čase mimo otváracích hodín nákupného centra je vstup zabezpečený cez vchod od výškovej budovy Nivy Tower. (ts, bn, TASR)

Foto: Marián Dekan

Viac na www.banoviny.sk

Cyklomost napreduje

BRATISLAVA

Hlavná časť výstavby cyklomosta medzi Vysokou pri Morave a rakúskym Marcheggom, teda osadenie ocelevej konštrukcie cez rieku, je naplánované na polovicu októbra.

Po piatich mesiacoch od začiatku stavebných prác je hotový násyp na slovenskej strane i predpolia mosta na oboch brehoch. Nový cyklomost cez rieku Morava s dĺžkou 270 m a šírkou 4 m má byť hotový v prvom polroku 2022. Konštrukcia bude zavesená na oceľových pilieroch. Maximálna výška pilierov je 17 m. Okrem ekologickej cyklodopravy a turizmu podporí cezhraničnú spoluprácu a regionálny rozvoj. Vďaka výrazne kratším trasám k cieľom na druhej strane Moravy a prostredníctvom cyklomosta sa posilní regionálna súdržnosť priľahlých obcí. (ts)

Nečakajte na auto. U nás ho máte hneď!

- ✓ Viac ako 12 000 áut ihneď k odberu
- ✓ Financovanie **s úrokom od 3,49%**
- ✓ Doba splácania až 96 mesiacov

**GARANCIA
FÉROVEJ CENY**

* Zimné pneu ako bonus k vybraným vozidlám.

Úrok od 3,49%. Exkluzívny úver s úrokom od 3,49% (ďalej len „úver“) je možné získať v akýchkoľvek pobočkách spoločnosti AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. pri kúpe vozidla s financovaním u vybraných partnerov. Úver môže byť poskytnutý len na kúpu vozidla s rokom výroby 2014-2019 a predajnou cenou v hotovosti vo výške 8 000-30 000 EUR. Úver je možné poskytnúť iba na dobu 24-60 mesiacov a s minimálnou výškou akontácie 10%. Využitie iných súčasne prebiehajúcich akcií a zľav nie je možné kombinovať s poskytnutím tohto úveru. Podmienky úveru sa môžu líšiť v závislosti od konkrétnych vstupných údajov jednotlivých podmienok financovania poskytnutého zákazníkovi ním vybraným obchodným partnerom. Blíže informácie o vozidlách, na ktoré sa vzťahujú podmienky úveru a o podmienkach poskytnutia úveru poskytnú osobitné pobočky. Sprostredkovanie poistenia nie je podmienkou získania úveru. Spoločnosť AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. vykonáva finančné sprostredkovanie pre viacerých obchodných partnerov. Úver je možné získať od 13.2016 24 do odvolania. Reprezentačný príklad: Cena vozidla: 12 000 €. Akontácia (predpokladaná na kúpu ceny): 30 %, t.j. 3 600 €. Doba trvania 60 mesiacov. Rôznosť: 3,49 %. Mesačná splátka: 193,35 €. Celková výška spotrebiteľského úveru: 8 400 €. Náplata cena minus: podiel záplaty na kúpnej cene. Celková čiastka splátnať: spotrebiteľom: 9 141 € (splátka x počet splátok). Úroková sadzba: 3,49 %. Sprostredkovanie poistenia nie je podmienkou získania úveru. Uvedené počty vozidiel platia pre všetky pobočky AAA AUTO.

BRATISLAVA
Panónska cesta 39
Po-Ne 8 - 21h

AAA AUTO
aaaauto.sk | ☎ 0800 100 100

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE
0905 616 329
02/ 6542 2387

Sylvia
MILANEC
NOVINKA
FRIDA
MALOVAT A MILOVAT
MÚZIKAL
DEHN HEVER, VOŠTINA
podfuk
MARĐARIČKOVÁ IZBA
PREDPREDAJ:
SIET TICKETPORTAL
WWW.GEDUR.SK
Od septembra pre
vás hráme v DK Ružinov!

od 1150 € od 1390 €
ZADARMO:
60 písmen, doplnky do 70 €,
doprava do 100 km,
AKCIA:
betónový základ zľava 50%
zľava 15%, pre dôchodcov 20%
Kontakt: Šancova ulica 112
(v budove Tržnice), Bratislava
0905 320 476, 0918 504 385
031 780 4240
www.kamenarstvo-andrassy.sk

Ožije slávny Jalta bar?

STARÉ MESTO

Staré Mesto sa už po trinásty raz pokúša prostredníctvom verejnej obchodnej súťaže prenajať priestory v podzemí bytového domu na Gorkého 15, kde kedysi sídlil Jalta bar. Mestská časť ponúka tieto priestory na „vybudovanie a prevádzkovanie komunitného centra zameraného na kultúrne a vzdelávacie účely s administratívnym zázemím ako aj s možnosťou poskytovania občerstvenia v rámci konania podujatí spojených s naplnením účelu nájmu“. Výsledky súťaže majú byť zverejnené do 29. októbra. (bn)

Úspech v očkovaní

BRATISLAVA

V Bratislave je plne zaočkovaných proti Covidu už 75 percent ľudí nad 50 rokov. „Znamená to, že pri prepínaní Covid semaforu sa farba nášho mesta bude znižovať o dva stupne oproti farbe, akú by sme mali mať na základe incidence a ostatných parametrov semafora,“ uviedol primátor Matúš Vallo na sociálnej sieti. (bn)

Lamač je prvý

BRATISLAVA

Bratislava má zo zákona povinnosť zabezpečiť triedenie bioodpadu najneskôr do roku 2023. Keďže ide o veľký a dôležitý projekt, spolu s organizáciou Odvoz a likvidácia odpadů začína postupne už teraz. Na sociálnej sieti to uviedol primátor Matúš Vallo. V týchto dňoch sa projekt rozbieha v mestskej časti Lamač a v roku 2022 sa bude implementovať aj v ostatných mestských častiach. „Takže Lamačanky a Lamačania, už čoskoro budete mať tieto hnedé košíky, nádoby, špeciálne vrecia a informačné letáky aj u vás doma a budete môcť bez problémov už triediť aj kuchynský odpad,“ avizoval primátor. (bn)

Sochu archanjela poškodila aj streľba

Sochu archanjela Michala zložili z veže po 175 rokoch.

STARÉ MESTO

Takéto niečo môžete vidieť iba raz za 200 rokov. Z tzv. helmice – barokovej strechy Michalskej veže vo výške 51 metrov zložili medenú plastiku archanjela Michala. Najskôr putovala do Starej radnice, kde bola niekoľko dní sprístupnená verejnosti, teraz by už mala byť v rukách reštaurátorov.

Sochu za veľkého záujmu verejnosti zložili zo strechy na tri etapy, najskôr telo archanjela Michala, po ňom nohy a napokon draka. Zblízka sme si ju mohli obzrieť na dočasnej výstave v Starej radnici v dňoch 22. až 26. septembra, ktorá bola prvou z plánovaných prezentácií k obnove Michalskej veže. V najbližších týždňoch a mesiacoch prejde plastika generálnou obnovou v ateliéri akademického sochára Stanislava Koželu, ktorá zahŕňa rekonštrukciu jej pôvodného

vzhľadu z polovice 18. storočia. Socha je značne poškodená. „Vidieť dva typy poškodení, okrem samotnej korózie a úbytku hmoty vplyvom poveternostných podmienok badať, že bola nejakým spôsobom atakovaná streľbou,“ konštatoval reštaurátor Kožela. Najviditeľnejším poškodením je chýbajúca pravá ruka archanjela Michala od predlaktia spolu s jeho ohnivým mečom, chýba tiež jeho ľavé krídlo. Kde sa nachádzajú, nie je známe. Plastika draka je o niečo kompaktnejšia, chýba však ľavé ucho a jazyk. Poškodená je tiež samotná hmota sochy. Nie je vylúčená ani výmena vnútornej konštrukcie, ktorá je v značnom štádiu deštrukcie. Súčasťou reštaurovania je aj hľadanie časovej schránky, ktorá sa má nachádzať v hlavě archanjela. V čase našej redakčnej uzávierky toto ta-

Plastiku zreštaurovať v ateliéri sochára Stanislava Koželu.

Vráti sa o rok

Medená plastika zobrazujúca známy biblický motív víťazného boja archanjela proti drakovi (symbol diabla) pochádza z dielne významného prešporského medikováčskeho majstra Petra Ellera. Dokončil ju v roku 1758, keď bola inštalovaná na tzv. helmicu, dodnes zachovanú barokovú strechu Michalskej veže. Obnovená socha by sa mala na svoje miesto vrátiť po komplexnej rekonštrukcii Michalskej veže koncom budúceho roka. Ide o jej v poradí tretiu opravu. Prvýkrát bola sňatá a rekonštruovaná v roku 1812, druhýkrát v roku 1845.

jomstvo ešte nebolo odkryté, no autor archívneho výskumu Patrik Baxa prezradil, že by v nej mali byť aj relikvie deviatich svätých, vložené v 18. storočí. V mestskom archíve sa zachovali písomné dokumenty z roku 1845, keď bola socha naposledy obnovená. Opisujú, čo všetko by sa malo nachádzať v časovej schránke. „Mestský archivár Jakub Gürth spravil zápisnicu, kde veľmi podrobne napísal všetko, čo tam objavili a všetko, čo tam vložili. Vieme, čo by tam malo byť, samozrejme, ak sa to zachovalo,“ dodal Baxa. (ms, nc, tasr)

Foto: Múzeum mesta Bratislavy/Marek Velček, Marián Dekan

Video a ďalšie informácie nájdete na www.banoviny.sk

Parkovací dom dostal zelenú

STARÉ MESTO

Samospráva v Starom Meste vydala stavebné povolenie pre podzemný parkovací dom s takmer 300 parkovacími miestami na Kollárovom námestí a mestský park s oddychovou zónou.

„Podklad v stavebnom konaní je právoplatné územné rozhodnutie, ktoré potvrdil aj nadriadený orgán, námietky proti tomu, že stavba je v rozpore s územným plánom, sú neopodstatnené, nedôvodné, v rozpore s princípmi stavebného zákona,“ konštatuje stavebný úrad vo svojom rozhodnutí. Zamietnuté v plnom rozsahu boli aj námietky týkajúce sa údajných procesných pochybení stavebného úradu, územného konania či zahustenia dopravy. Na streche podzemnej garáže, ktorá bude na úrovni priliehajúceho terénu, má byť park s oddychovou zónou. Stavebník upustil od výrubu a dohodol sa na presadení niektorých drevín na iné miesto. Stavebné povolenie zatiaľ nie je právoplatné. (TASR)

Kompostujú dážďovky

KARLOVA VES

Na miestnom úrade v Karlovej Vsi kompostujú kalifornské dážďovky. Kompost slúži na hnojenie kvetináčov.

„Krátko po zverejnení výzvy karloveský úrad kontaktoval darca kalifornských dážďoviek. Dážďovkám stačilo pripraviť podstielku, v tomto prípade nathnaný kartón, a začať ich prikrmovať. Pochutnávajú si na šupkách z ovocia aj zvyškoch použitej mletej kávy,“ priblížila Magdaléna Svořehová z referátu životného prostredia. Bioodpad zberajú celý týždeň a následne ním nakŕmia dážďovky. Tie vytvoria kvalitný kompost a tzv. dážďovkový čaj, ktorý možno použiť ako tekuté hnojivo pre izbové rastliny. (TASR)

Zavedenie celomestskej parkovacej politiky sa odkladá na január

BRATISLAVA

Bratislava opäť odkladá zavedenie celomestskej parkovacej politiky s oficiálnym názvom PAAS (bratislavský parkovací asistent). Pôvodný októbrový a neskôr novembrový, resp. decembrový termín sa posúva na január budúceho roka.

„Systém regulácie parkovania je jednou z vecí, ktorú v Bratislave zavádzame úplne od nuly. Nikdy doteraz mesto tak komplexne neriešilo neustále narastajúci počet áut na svojom území a zhoršujúce sa možnosti parkovania pre rezidentov. Komplexné riešenie systému PAAS, ktorý umožní online registráciu bez náročných dokladovaní rôznych dokumentov na úradoch, si vyžaduje integráciu niekoľkých štátnych registrov, čo je však jedno z úskalí, na ktoré dodávateľ narazil, a preto je potrebné spus-

Vyznačovanie legálnych parkovacích miest v petržalskej zóne Dvory 4.

tenie registrácií odložiť,“ vysvetlila hovorkyňa mesta Katarína Rajčanová. Zámerom je, aby aj samotný systém bol užívateľsky čo najpohodlnejší a aby ľudia nemuseli zbytočne dokladovať údaje, ktoré štát už má zaznamenané vo svojich registroch. Preto informačný systém pre nákup rezidenčných kariet má po zadani

základných údajov obyvateľa ďalšie informácie získať automaticky zo štátnych databáz. Napríklad po zadani rodného čísla systém automaticky overí osobné údaje a trvalý pobyt v Registri fyzických osôb. Na základe údajov z katastra nehnuteľností zase systém skontroluje počet vydaných parkovacích kariet na konkrétny byt. Po

zadaní EČV systém overí vzťah k vozidlu či platnosť technickej a emisnej kontroly v Národnej evidencii vozidiel. Informácie, ktoré nie je možné overiť zo štátnych registrov, ako je napríklad zmluva o používaní služobného vozidla na súkromné účely, sa môžu doložiť online ako príloha k žiadosti. Všetko má

byť však možné vybaviť jednoducho online, bez potreby nosiť na úrad osobné technický preukaz, občiansky preukaz či iné dokumenty.

„Táto funkcionalita je však zároveň jedno z úskalí, na ktoré sme pri príprave regulovaného parkovania narazili. Integrácia na štátne registre totiž dodávateľovi IT systému trvá dlhšie, ako pôvodne predpokladal, a spustenie registrácií od 1. októbra jednoducho nestíha. Preto sme sa rozhodli posunúť spustenie registrácií do systému regulovaného parkovania pre prvé tri zóny (Tehelné pole, Kráľovský dvor, Dvory 4) na 1. december 2021 a samotnú reguláciu a kontrolu parkovania na január 2022,“ doplnila Rajčanová.

Viac informácií nájdete na webe magistrátu www.paas.sk.

(ts, ms)

Foto: bn

Štyri živly pri Pradiarni

RUŽINOV

V Ružinove pribudlo nové námestie. Nachádza sa pri zrekonštruovanej budove Pradiarne 1900, ktorá už viac ako rok slúži prvým nájomcom a prísť majú ďalší.

Väčšina spevnenej plochy námestia je voľná, aby mohla ponúkať priestor na dočasné podujatia, trhy či malé kultúrne akcie. Menší pocket park pre biznis poskytne priestor na prácu v exteriéri. Základnými prvkami nového námestia sú parter, zeľň, voda a umenie, teda akési „štyri živly“. Súčasťou námestia sú zelené mikrozahrady, 33 vzrastlých platanov či fontána. Námestie pri Pradiarni prinesie do územia aj kúsok umenia – atraktívny vežový prvok v podobe umelecky stvárneného diela, ktoré sa stane jasným navigačným prvkom, stretávacím miestom a ďalším kúskom identity tohto územia. (TASR)

Nevyhádzajte knihy darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

VELKOLEPÁ HISTÓRIA OŽIJE PO 100 ROKOCH NA VÝSTAVE V EUROVEA

Vedeli ste, že na mieste, kde dnes stojí Eurovea, sa ľudia zabávali a nakupovali už v minulom storočí?

Presne pred 100 rokmi sa tu prvýkrát konal Medzinárodný Dunajský Veľtrh, veľkolepé podujatie svetového významu. Na dôležité momenty našej histórie by sa nemalo zabúdať. Pripravili sme preto bezplatnú výstavu, na ktorú vás srdečne pozývame. Nájdete ju v centrálnej časti na znižnom prizemí od 10. 9. do 10. 10. 2021.

Tešíme sa na vás.

Špeciálne podakovanie patrí Slovenskému národnému múzeu, bez ktorého by výstava nebola možná. Výstavu pripravil: PhDr. Pavol Komora.

100. ROČNÍK OBCHODU NA DUNAJI

S priateľkou varí najlepši slaný karamel na svete

STARÉ MESTO

LUKÁŠ GÁL rozbiehal biznis s priateľkou Dominikou pečením koláčikov, ktoré nazýva makarónky (spisovný výraz sú makrónky, on vychádza z francúzskeho macaron). Gastronomického Oscara v súťaži v Londýne však dostali za slaný karamel, čo bol pôvodne len bočný produkt. Práve ten ich zachránil v čase lockdownu, keď už mali na účte takmer nulu – dokázali splácať úver, ktorý si vzali na zariadenie svojej malej výroby v centre Bratislavy.

Lukáš Gál s priateľkou Dominikou.

V prestížnej súťaži Great Taste Awards 2020 ste za slaný karamel získali až tri hviezdičky, čím sa okrem vás mohol pochváliť len jeden produkt z Veľkej Británie. Ako dlho ste ho vymýšľali? Nebol pre nás úplnou novinkou, slaný karamel bežne používame ako náplň do makaróniek. Recept sme iba trochu upravili, vo verzii pre makarónky doň dávame menej soli.

Čomu pripisujete jeho veľký úspech? Ťažká otázka. Ten istý slaný karamel sme poslali do súťaže aj rok predtým a nedosta-

Vedecký pracovník aj uznávaný cukrár

Lukáš Gál je vedecký a výskumný pracovník Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU. Podnikať so sladkosťami začal s priateľkou a kamarátom, dodnes sú vo firme stabilnou trojkou. Všetko si robia sami, vrátane etiketovania výrobkov, ktoré predávajú. Priateľka sa však aktuálne venuje najmä ich polročnej dcérke, takže cukrárstvo je na Lukášovi. „Aby som stihol aj povinnosti v škole, niekedy som vo výrobní od piatej rána alebo do jedenástej večer. Našťastie, deň má 24 hodín, a obe práce ma baví.“

li sme žiadne ocenenie. Asi naozaj záleží aj na tom, akí porotcovia daný produkt hodnotia. Jeden povie, že množstvo soli je skvele trafené, druhému sa jej zdá priveľa... hodnotenie porotcov je vždy subjektívne. Ale zároveň platí, že na konečnom verdikte sa musia zhodnúť.

Prezradíte recept?

Je jednoduchý, stačia vám štyri suroviny – smotana, cukor, maslo a morská soľ. Dôležitý je správny pomer týchto surovín a tiež správny čas topenia cukru, konzistencia omáčky nesmie byť ani príliš hustá, ani príliš riedka. No a, pravdaže, nepoužívame žiadne umelé príchute, farbivá či konzervanty.

Veľa asi robí aj typ morskej soli.

To je pravda už len preto, že každá soľ má trochu inú salinitu, teda slanosť. Máte rôzne morské soli v rôznej kvalite aj cene, kilogram kúpite od 77 centov až po 35 eur. Sú

Orieškový slaný karamel nebola žiadna veda, oveľa dlhší bol vývoj pomarančového. Logika hovorí, že keď do karamelu dáme oriešky a chutí orieškovo, tak po pridaní kandizovaného pomaranča bude chutiť pomarančovo. Ale nebol dost pomarančový. Takže sme pridali pomarančovú kôru a prispôbili technológiu výroby tak, aby sme dosiahli, čo sme chceli. Viac nepoviem, to už je naše know-how. A čo sa týka surovín, vždy ideme len po tom najlepšom, či už robíme makarónky, alebo slaný karamel.

Takže napríklad čokoládu dovážate z Venezuely, mandle zo Španielska, vanilku z Madagaskaru, Mexika či Tahiti, citróny z francúzskeho Mentonu a lieskové orechy z Piemontu. Neprekáža vám, že produkt je o to drahší? Nie. Napríklad lieskovce, ktoré máme z malej farmy v Piemonte, sú top kvalita. Fakt je, že keby som si ich objednal aj päť ton, nedostal by som žiadnu zľavu, ale to ma neodradí. S priateľkou sme sa jednoducho rozhodli pre typ biznisu, v ktorom pre kvalitné suroviny urobíme všetko. Radšej si vypýtame o niečo viac na konci, od zákazníka. Sú ľudia, čo to chápú, aj takí, čo nechápú, s tým nič neurobím. Ceny sa však snažíme mať čo najlepšie.

fajnšmekri, ktorí cítia rozdiel priamo v soli, hoci ťažko povedať, či ho vnímajú aj v slanom karameli. Ale my sme zástancomi toho, že určite áno, preto používame soľný kvet hodnotenie porotcov je vždy subjektívne. Ale zároveň platí, že na konečnom verdikte sa musia zhodnúť.

Hovoríte, že slaný karamel vás zachránil v čase pandémie, keď bolo všetko pozastavené.

Slaný karamel sme začali vyrábať už v roku 2016, kedy mi napadlo plniť ho do pohárov, aby sme s ním mohli ísť na pulty obchodov. Čakali sme, ako sa uchyti, a boli sme prekvapení, koľkých ľudí zaujal a začali si ho kupovať. A do toho prišlo vlnaššie ocenenie Great Taste a s ním spojená publicita, čiže zároveň zvýšený predaj... Mali sme teda aj šťastie.

Po klasickom slanom karameli prišiel na rad orieškový aj pomarančový variant. Ani tu nešetrite na surovinách?

strednej cukrárskej školy. Ak teda hovoríme o Slovensku.

Ťahúňom vášho biznisu je dnes slaný karamel, no začínali ste s makarónkami. Čím vás oslovili?

Počas návštevy sestry v Paríži som ochutnal top kvalitu, makarónky svetoznámej značky Pierre Hermé Paris. Boli vynikajúce, a zároveň mi prišli biznisovo zaujímavé, umožňujú totiž veľkú variabilitu chutí a textúr. Na Slovensku je málo dezertov, kde máte jeden základ a môžete meniť príchute. Povedal som si teda, že skúsímrobiť vlastné makarónky.

Nebojíte sa experimentovať, v makarónkach nájdeme napríklad hráškovomäťovú plnku. Aká je odozva? Je to jedna z najpredávanejších verzií. Krém je v princípe rovnaký, hladký, no guľôčky hrášku, varené v cukrovej vode, dodávajú koláčiku textúru. Mimochodom, mäta a hrášok je úplne štandardná kombinácia, veď keď robíte hráškovú kašu, tak mäta je v nej základ. Zaujímavejšia je skor kombinácia mrkvys pomarančom, teda zeleniny a ovocia. Aj také makarónky sme robili.

Mali úspech?

Určite. Ale v princípe je to tiež bežná kombinácia, napríklad mrkvová šťava s pomarančom nie je nič výnimočné. V dezertoch je však menej zvyčajná.

Ochutnal vaše koláčiky aj rodený Francúz?

Samozrejme. Dodávame ich napríklad Francúzskemu inštitútu v Bratislave, chutili aj francúzskemu veľvyslancovi na Slovensku... Pri makarónkach mám ešte stále nenaplnené predstavy. Napríklad vytvoriť náplň, kde bude základom špargľa, a s niečím ju skombinovať. Vyskúšať chcem tiež makarónky s kečupovou náplňou. To je skor taká haluz, ale ktovie... (ac)

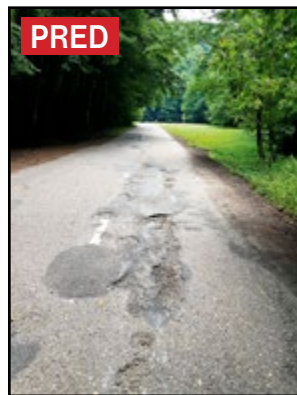
Foto: Lukáš Gál

Rozbitá cyklotrasa v lesoparku je už minulosť

NOVÉ MESTO

Mesto Bratislava v spolupráci s Mestskými lesmi opravilo povrch najviac využívanej asfaltovej cyklotrasy v lesoparku medzi Železnou studničkou a Bielym krížom.

Cyklotrasa č. 5003 značená zelenou farbou prechádza cez územia viacerých subjektov. Úsek v správe Mestských lesov má spolu 9 km. Od Železnej studničky – konečnej autobusu č. 43 vedie cez obľúbené rekreačné miesta ako Dlhé lúky, Spáriská, U Slivu, či Červený

Cyklotrasa pred opravou a dnes.

kríž po hranicu Mestských lesov pod Bielym krížom. Povrch tejto lesnej cesty sa v minulých rokoch opravoval

na etapy. Počas tohto leta, v auguste, dokončili posledný úsek v dĺžke 1,4 km od konečnej autobusu č. 43 po

Dlhé lúky (ohrada s ovečkami). Mestské lesy v spolupráci s mestom aktuálne pracujú aj na projektovej dokumentácii ku komplexnej oprave cesty a chodníkov v úseku medzi odbočkou na Kačín (kontajnerový bufet) a Snejienkou. Projekt pod názvom Predĺženie promenády na Železnej studničke vzišiel z architektonickej súťaže návrhov a nadväzuje na zrekonštruovanú cyklotrasu. (ts)

Foto: Mestské lesy v Bratislave

KÚPEĽNOVÉ CENTRUM

NOVÁ PREZENTÁCIA KÚPEĽNÍ

Zrkadlo Mia
- 60x80 cm
- s LED osvetlením
- možnosť zavesenia na šírku i výšku
10000283

99⁹⁰

Sprchová sada Topino
- matná čierna
- s termostatom
- vrátane batérie
10053915

Otočné dvere Modena
- čierne
- 90x195 cm
- bezpečnostné sklo 6 mm
10168251

209.-

189.-

HORN BACH

S nami to zvládnete.

PLÁNOVANIE VRÁTANE 3D NÁVRHU
ODBORNÍCI PRE TVOJ PROJEKT
2 ROKY ZÁRUKY NA PRÁCU

Platnosť od 1. 10. 2021 do vypredania zásob, najdlhšie však do 14. 10. 2021. Zmeny cien po 4. 10. 2021 možné. Za chyby a omyly v texte, tlačové chyby a za farebné odchýlky v zobrazení neručíme. Vyobrazenie produktov môže byť len ilustratívne. Všetky ceny vrátane DPH.

Opravené schodisko na ŽST Vinohrady nevydržalo ani rok

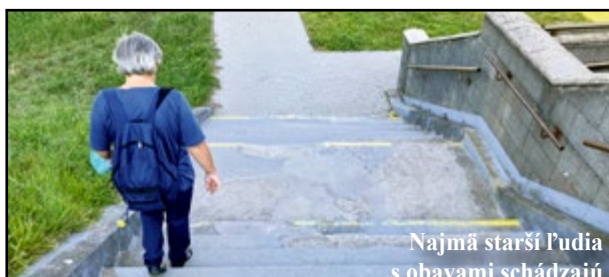

Na ŽST Bratislava - Vinohrady zastavuje v pracovné dni až 171 vlakov.

RAČA

„Rada by som vedela, čo sa vlastne opravilo za vyše trisťtisíc na železničnej zastávke Vinohrady,“ pýta sa nás seniorka z Bratislavy. Vždy po vystúpení z vlaku s obavou schádza po hrboľatých schodoch, na ktorých sa odlupuje povrch. Ako sme zistili, ani železnice nie sú s výsledkom stavebných prác spokojné, no s reklamáciou nepochodili.

„Zastávka Bratislava-Vinohrady bola zrekonštruovaná v roku 2019, pred majstrovstvami sveta v ľadovom hokeji. Práce sa týkali najmä rekonštrukcie a opravy budovy zastávky vrátane výmeny okien, úpravy interiéru, fasády a podobne. Taktiež sa vymenilo zastrešenie na všetkých štyroch nástupištiach a dobudoval nový chodník k schodisku priľahlej Račianskej ulice,“ povedala nám hovorkyňa Železníc Slovenskej republiky (ŽSR) Ria Feik Achbergerová.

Najmä starší ľudia s obavami schádzajú po tomto schodisku.

Za najväčší problém pokladajú železnice dosiaľ nevykonanú rekonštrukciu všetkých nástupišť. „Spôsobuje to značný diskomfort cestujúcej verejnosti pri využívaní vlakovej dopravy. Rekonštrukciou alebo aspoň rozsiahlejšou opravou by sa tento stav výrazne zlepšil. Všetko však bude závisieť od disponibilných zdrojov v nasledujúcom období,“ upozornila hovorkyňa.

Problémom je tiež výsledok už realizovaných prác.

disko hrozí úrazom, keďže jeho povrch je popraskaný a odlupuje sa – práve na to upozornila aj naša čitateľka. Železnice reklamovali opravu tohto schodiska v júli 2020, dodávateľská firma reklamáciu uznala a nerovnosti odstránila. „Po zime sa však na schodisku opäť objavili odlúpeniny, ktoré sme opätovne reklamovali v máji 2021. Avšak reklamácia nám nebola uznaná z dôvodu zlého (dožitého) podkladu scho-

370-tisíc je málo

Železničná zastávka Bratislava - Vinohrady nie je síce taká vyťažovaná ako Hlavná stanica, je to však rušné miesto, kde sa denne vystriedajú desiatky cestujúcich. V pracovné dni tu zastavuje až 171 vnútroštátnych vlakov diaľkovej aj prímestskej osobnej dopravy. No už v čase, keď sa začalo s rekonštrukciou a skultúrnym zanedbaného objektu, bolo zrejme, že za sumu 370-tisíc eur dokážu „zahľadiť“ len tie najväčšie nedostatky.

diska, na ktorý sa nanášal poter,“ konštatovala Ria Feik Achbergerová. Hanbou je tiež asfaltový povrch na nástupiskách, ktorý je na mnohých miestach značne poškodený. Zabudli naň robotníci?

„Predmetom zmluvy o dielo s dodávateľskou firmou bola aj oprava povrchu nástupišť asfaltovaním, avšak firma počas plnenia zmluvy zistila, že nedokáže vykonať opravu nástupišť plánovanou technológiou. Ponúkli ŽSR ako objednávatel'ovi stavebných prác alternatívu opravy nástupišť

betónovaním (najprv bez vplyvu na konečnú cenu), neskôr ponúkli úpravu s obrubníkmi a zámkovou dlažbou, ale už s navýšením ceny, čo bolo zo strany ŽSR zamietnuté a dodávateľ stavebných prác následne odstúpil od zmluvy o dielo,“ vysvetlila hovorkyňa. Zároveň ubezpečila, že vedľa o aktuálnom stave a pravidelne sa snažia odstraňovať najväčšie nerovnosti vrecovými asfaltom. Bez komplexnej rekonštrukcie či väčšej opravy sa však stav nástupišť nedá výrazne zlepšiť. K tomu hovorkyňa železníc uviedla: „Aktuálne prebieha proces na vyhlásenie verejného obstarania na stavebné práce za účelom odstránenia týchto nedostatkov. ŽSR plánujú zrealizovať opravu všetkých nástupišťných hrán, ako aj opravu povrchov nástupišť – zámkovou dlažbou s vodiacimi prvkami pre slabozrakých a nevidiacich. Spomínanou opravou by sa malo tiež zabezpečiť odvodnenie, aby voda pri daždi nešla na schody a do podchodu.“ (ac)

Foto: Marián Dekan

Z opravy povrchu nástupísk asfaltovaním nakoniec zišlo.

Ochutnali ste už? Chlieb z tejto pekárne je naozaj výnimočný

Pekáreň nájdete v tržnici pre gurmanov Fresh Market.

NOVÉ MESTO

Dopriať zákaznikom oveľa vyššiu kvalitu a za prijateľnú cenu. Aj to je jeden z hlavných cieľov pekárne Healthy line, ktorú v polovici tohto leta otvorili v priestoroch Fresh Marketu na Rožňavskej ulici. Špecializuje sa na zdravé kváskové výrobky.

V ponuke pekárne Healthy line na prizemí Fresh Marketu nájdete 20 druhov rôznych chlebov, bagety, ciabattu a dokonca aj pizzu. Nie však obychajnú, ale kváskovú, ktorej cesto chutí naozaj inak. Okrem toho si tu môžete dať čerstvé limonády či sladkosti. „Chceme vniesť nový vietor do bratislavského pekárstva. Sme nová pekáreň

založená najmä na kváskových produktoch. Vyrábame ich vo Vysokej pri Morave, ide teda o stopercentne slovenský produkt. Investor, pán Jakovenko, je dlhoročný riaditeľ veľkého mlyna, má veľké skúsenosti s múkou a jej zmesami,“ vysvetľuje obchodný riaditeľ pekárne Maroš Mačuha.

Chlieb a pečivo, ktoré počas noci vo Vysokej pri Morave napečú, sa ocitne úplne čerstvé ráno na pulte, pričom niektoré druhy sa ešte dopekajú v špeciálnej peci priamo na mieste, aby ich zákazník dostal čo najčerstvejšie.

Výnimočnú kvalitu, ktorou sa odlišujú od konkurencie, vidia najmä v zložení svo-

jich výrobkov. Tie majú viac predností. Okrem lahodnej chuti a toho, že neobsahujú žiadne škodlivé prídavné látky a sú ľahšie stráviteľné, je tu ešte jeden dôležitý fakt. Ako vysvetľuje Andrej Jakovenko, mnoho ľudí totiž nevie, že medzi chlebmi, ktoré sa predávajú ako kváskové, sú veľké rozdiely. Tie súvisia napríklad s pomerom prídavného kvásku - do niektorých sa ho dostane iba minimum. V Healthy line sa rozhodli, pokiaľ ide o kvalitu, nebudú robiť žiadne kompromisy: ich chlieb neobsahuje žiadne drożdžie, iba kvások.

V sortimente nájdete aj netradičné druhy chlebov, ako napríklad paradajkový, ktorý je sfarbený do červena, olivový či obľúbený zemiakový. „V pomere ku kvalite sme cenovo veľmi dostupní a ľudia sú príjemne prekvapení. Cena sa blíži k cene bežných chle-

bov v obchodoch,“ dodáva Maroš Mačuha.

Ak máte na tieto prémiové pekárenské výrobky chuť, no Rožňavská je vám od ruky, ich stánok nájdete aj pri obchodnom centre Vivo! a svoj regál majú aj v predajniach siete Delia.

Pre zákazníkov už čoskoro rozšíria ponuku o nový tovar, ktorý ocenia najmä milovníci chleba upečeného doma. Chystajú predaj rôznych zmesí na chlieb, ktorý si môžete pripraviť sami vo vašej domácej pekárni. Pôjde taktiež o vysokokvalitný kváskový výrobok. „Už máme pripravených 12 druhov rýchlozmiesi. Zostáva mesiac-dva, aby sme spustili výrobu na baliacej linke, ktorá bude taktiež vo Vysokej pri Morave,“ prezrádza Andrej Jakovenko. (pr)

Foto: Marián Dekan

Video a viac foto na www.banoviny.sk

Sme rodinná spoločnosť a vážime si náš tím odhodlaných nadšencov. Bola to dlhá cesta, preto sme na naše výrobky hrdí.

S MÚKOU MÁME VIAC AKO 20 ROKOV SKÚSENOSTÍ

■ Technológia čistenia obilnia, ktorú používame od roku 2005, bola prvým krokom na ceste Healthy line!

■ Vytvorili sme tri základné receptúry chleba ako viaczložkové instantné zmesi so sušeným kváskom a z nich sme následne vyvinuli 12 typov chleba, ktoré sú druhým krokom cesty Healthy line.

■ Healthy Line však nie je len chlieb. Chceme, aby naše výrobky boli pre vás cestou k zdraviu. Jedlo je len jednou zo zložiek zdravého životného štýlu – nestačí však len zdravo jesť a športovať. Musíme robiť oveľa viac, musíme sa snažiť, aby všetky potraviny, ktoré denne konzumujeme, obsahovali čo najviac minerálov a vitamínov. To máme na mysli, keď hovoríme Healthy Line!

IBA PRÍRODNÉ ZLOŽKY

Bez konzervantov, látok na vylepšenie cesta alebo zvyrazňovačov chuti. Presne to, čo potrebujete na pečenie pravého domáceho chleba

MODERNÁ VÝROBA

Pečieme chlieb v najlepších nemeckých a talianskych peciach. Výroba je certifikovaná podľa štandardu IFS Food 6.1

JEDINEČNÉ RECEPTY

Väčšina našich receptúr je vyvinutá a certifikovaná v spolupráci s Nemeckým inštitútom pre chlieb «IGV Foodtech»

ROZMANITOSŤ CHUTI

Do hlavnej rady „Zdravej línie“ patrí viac ako 12 druhov rôznych chlebov, navyše každý deň pečieme viac ako 6 druhov kváskových chlebov, značkové škoricové rožky, rôzne druhy croissantov.

STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Viac ako 80% spotreby elektriny pochádza z vlastnej solárnej elektrárne. Plán prevádzky pekárne a pekárne je navrhnutý tak, aby sa minimalizovala spotreba zo všeobecnej elektrickej siete.

Kde nás nájdete:
Fresh Market - prizemie
Rožňavská ulica 1A
831 04 Bratislava
Viac informácií: www.healthylines.sk

ORTOINOVA – Súkromná traumatologicko-ortopedická ambulancia*

Nájdete nás v zdravotnom stredisku,
ul. Pavlovičova 3 na Trnávke v Bratislave.

Ortopéd MUDr. Pavol Patro a sestra Mgr. Zuzana Schmidtová s pacientkou.

Na vyšetrenie sa objednajte
telefonicky: 0948 395 168
alebo e-mailom: info@pharco.sk

TEŠÍME SA NA VÁS!

www.ortoinova.sk

* s plnou úhradou pacienta

**ZACHRÁŇTE SI KLÍB,
ODDIAĽTE JEHO VÝMENU!**

Unikátne bioaktívne hojenie kĺbu
a kĺbovej chrupavky

Zdravotnícke pomôcky

1 kúra až na 6-12 mesiacov

Liečba fibrinovým derivátom bohatým
na hojivé cytokíny prispieva k záchrane kĺbu

ART INVEST

**OBRÁZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII**

**Žiadne
poplatky**

Galéria Art Invest

Dobrovíčova 7, Bratislava

Info: 0905 659 148

www.artinvest.sk

BIB je späť

STARÉ MESTO

Nedajte si ujsť unikátnu prehliadku toho najlepšieho, čo vzniklo za posledné dva roky v detskej ilustrácii vo svete.

Medzinárodná súťažná prehliadka ilustrácií kníh pre deti sa bude konať od 15. októbra až do 9. januára budúceho roka v priestoroch Bratislavského hradu. Hlavným organizátorom podujatia je BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti. Na tohtoročné Bienále ilustrácií Bratislava (BIB) sa prihlásilo takmer 380 ilustrátorov zo 42 krajín, ktorí zaslali vyše 2 700 ilustrácií a takmer 500 kníh.

Nové kino na Baštovej

STARÉ MESTO

V historickom centre mesta na Baštovej ulici vzniká nové kino Edison Filmhub. Originálny priestor prvého butikového kina a výberovej kaviarne nadviaže na viac ako dvojročnú prevádzku s rovnakým názvom v centre Prahy pri Václavskom námestí. V dvoch kinosálach sa budú premietat filmy z medzinárodných festivalov, európskej a domácej produkcie, ale aj „pocitvé hity“.

Foto: Film Europe

ČISTENIE HROBOV DOSEKÁVANIE PÍSM

Čistenie: Jednohrob 90€ 75€ Dvojhrob 150€ 115€ Impregnácia ZDARMA
Dosekávania písma: Do 10 znakov 80€, 11-30 znakov 7€/znak, priamo na cintoríne 31 a viac znakov 6€/znak (dohoda)
Obnova písma: 1,3€ 1€/znak. Doprava a obliadka ZDARMA

POMNÍKY, TABULKY S MENAMI (AJ SKLENENÉ), KRYCIE DOSKY, FOTOGRAFIE, VÁZY A SVIETNIKY, ZBRUSOVANIE STARÝCH NÁPISOV
Ing. Miroslav Greisiger www.cisteniehrobu.sk

0940 653 651 AKCIA!! Ceny platné do 15.10. !!
0919 205 521 Pri predložení kupónu zTava 10€

Talianske chute z ekologického jedálneho lístka

Bedeker gurmána

STARÉ MESTO

Reštaurácií v historickom centre nášho mesta je dosť, treba si len vybrať tú správnu. Otestovali sme pre vás Gatto Matto vo dvore na Panskej ulici, kde nedávno vynovili interiér. Priestory sú teraz väčšie, modernejšie, s príjemnou atmosférou, a nesklame ani jedlo.

Ak sa do tejto talianskej reštaurácie vyberiete bez rezervácie v čase okolo obeda, môže sa stať, že voľný stôl nebudete mať k dispozícii hneď. My sme naň čakali približne desať minút, ale to bola jediná malá nepríjemnosť. Značka Gatto Matto sa prezentuje ako sieť podnikov, ktorá predstavuje všetko to, čo je na talianskej kuchyni najlepšie. Môžeme potvrdiť, že jedlá, ktoré sme vyskúšali, boli jednoznačne z čerstvých a kvalitných surovín

a pripravené tak, ako treba – napríklad všetky cestoviny, ktoré majú v ponuke, sú domáce, ručne robené. Ponuku si naskenujete priamo pri stole cez ekologický QR kód jedálneho lístka a vyberáte. Žiadne obavy, je to jednoduché, no ak treba, prinesú vám „papierový“ jedálny lístok. Za zmienku stojí i to, že džbán s vodou sme mali grátis, čo nie je samozrejmou v každej reštaurácii.

Lahké Rukolové rizoto (8,90 €) chutilo presne tak, ako má chuť pravé talianske rizoto. Bolo jemne krémové, zážitkom boli aj natenko narezané plátky marinovaného hovädzieho rozbifu. Slanšiu chuť mäska zaujímavo dopĺňali sladkasté kúsky červenej repy, rukola a strúhaný parmezán. Ak si objednáte Cezar šalát (7,00 €), dostanete obrovskú porciu trhaného rímskeho šalátu, ktorý podávajú s poctivým cezarským dresingom, hoblinami parmezánu a bylinkovými krutónmi z kváskového chleba. Šalát bol lahodný, šťavnatý, no z dressingu by sme predsa len trochu ubrali. Naopak, parmezán by sme prijali viac ako len na ozdobu, samozrejme, je to vec chuti. K zelenému tanieru sme si navyše dopriali Grilované kuracie kuriatko (3,50 €). Chrumkavé plátky mäska boli

Domáce ravioli

Rukolové rizoto

Cezar šalát a plátky grilovaného kuracieho kuraťka

výborne ochutené, doslova skvostné. Gastronomickým zážitkom boli tiež Domáce ravioli (12,50 €) s horúcim šaliovým maslom a najemno strúhaným parmezánom s nezameniteľnou chuťou. Plnka býva v týchto tradičných talianskych cestovinách rôzna, v Gatto Matto ich plnia ručne čerstvým špenátom a jemným krémovým syrom ricotta. Ravioli majú zvyčajne štvorcový tvar, tie naše boli kruhové, no predovšetkým pripravené v domácej kuchyni – strojovo vyrábané sa im zďaleka nevyrovnajú. Zo zvedavosti sme ochutnali aj Vyprážané kuracie kuracie prsia (7,90 €) s pečenými batatami s bylinkami, oživené omáčkou zo zeleného korenia a sviežim šalátom. Naozaj to nebola úplná klasika. Mäsko bolo chutné a šťavnaté a obal z kukuričnej strúhanky jem-

ný, čo pokladáme za veľké pozitívum. Nečakane príjemným prekvapením bol tiež smotanový šalátik z hrozna a zeleru. Celkový dojem dotváralo štýlové servírovanie, takže najedli sa aj oči. Našou poslednou voľbou boli čerstvé cestoviny Bucatini (7,20 €) pripravené v domyselnej kombinácii chutí. Krémová omáčka z pečenej tekvice bola výborná, perfektne sa zladila s kúskami zrejúceho syra gorgonzola a obe spolu dokonale splynuli s hrubšími dutými cestovinami. Slnecnicové semienka by sme restovali o trošičku dlhšie a cestoviny zas varili o niečo kratšie, ale inak veľká spokojnosť.

Foto: Marián Dekan
Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
Reštaurácia nebola o návštevu informovaná. Konzumáciu si redakcia platila sama.

Po novom Lužnom moste prejdete autom, ale aj na bicykli či pešo

BRATISLAVA

Po Lužnom moste cez Dunaj, ktorý je súčasťou nového bratislavského obchvatu D4/R7, prešli prvé autá minulú nedeľu a ešte pred nimi si trasu vyskúšali cyklisti. Zatiaľ je sprístupnený 4,3 km dlhý úsek diaľnice D4, termín otvorenia zvyšku rýchlostnej cesty R7 a ďalšieho úseku D4 sa posunul. Otváranie nového obchvatu na etapy zdôvodnil zhotoviteľ náročnosťou organizácie dopravy v hlavnom meste. V nedeľu 26. septembra preto otvorili iba úsek D4 medzi križovatkami Bratislava - Petržalka a Bratislava - Juh (predtým známa ako Ketelec), ktorý zahŕňa Lužný most. „Vzápätí pokračujeme viacerými ďalšími úsekmi, ktoré povedú k otvoreniu zostávajúcich častí rýchlostnej cesty R7

Nezabúdajte, že na prejazd Lužným mostom potrebujete diaľničnú známku.

medzi križovatkami Bratislava - Nivya a Bratislava - Juh a úseku D4 Bratislava - Jarovce a Bratislava - Petržalka. Pred záverom prvého októbrového týždňa,“ dodala spoločnosť D4R7 Construction. „Chceme poprosiť motoristickú verejnosť o trpezlivosť, nakoľko otvorenie zvyšnej časti prebehne v niekoľkých

etapách a bude trvať niekoľko dní. Musíme si uvedomiť, že otvárame úseky, na ktorých sa nachádza päť diaľničných križovatiek, z toho tri sú v živjej premávke. Musíme presmerovať dopravu, dokončiť dopravné značenie a zvodidlá,“ uviedol Tomáš Bežilla, prevádzkový riaditeľ spoločnosti Zero Bypass

Nový most cez Dunaj v číslach

Lužný most, ktorý je šiestym bratislavským mostom, je súčasťou tzv. Dunajského súmostia dlhého 3 km. Má šírku 35 m a rozlohu približne 100-tisíc m². Na jeho výstavbu sa použilo viac ako 110-tisíc m³ betónu, 40-tisíc ton výstuže a 4-tisíc ton predpätej ocele.

Najväčší problém

Ani po dokončení úsekov D4 a R7 nebude k dispozícii prepojenie medzi diaľnicami D1 a D4. Takže máme križovanie dvoch diaľnic, ale nemáme križovátku, čo označil minister dopravy Andrej Doležal za svetový unikát. Napojenie môže byť hotové najskôr o päť rokov, keďže verejné obstarávanie vyhlásila Národná diaľničná spoločnosť len nedávno.

Limited, ktorá je koncesionárom projektu D4R7. Po oboch stranách mosta sú od minulej nedele prístupné aj lávky pre cyklistov a chodcov. Na Lužný most sa dostanete priamo z petržalskej hrádze pri križovatke Bratislava - Petržalka, ale aj z druhého konca z tzv. slovnaftejskej hrádze. Oproti pôvodným plánom

sa však na moste nevybudovalo veľkokapacitné vodovodné potrubie, ktoré malo slúžiť na zásobovanie vodou východných častí Bratislavy a okresov Pezinok a Senec.

Foto: BSK - Michal Feik, TASR
Viac sa dočítate na www.banoviny.sk

top EMPLOYER SLOVENSKO SLOVAKIA 2021

top EMPLOYER EUROPE 2021

★ najzamestnávateľ 2020

1. miesto Obchod a služby

LDL

Správna voľba

PRIDAJ SA DO NÁŠHO TÍMU
V BRATISLAVE
PREDAVAČ/KA – POKLADNÍK/ČKA

1001

NÁSTUPNÁ MESAČNÁ MZDA

1010€ (38,75 HOD./TÝŽ.)

ZMLUVNE GARANTOVANÝ NÁRAST
MZDY PRVÉ TRI ROKY

PRÁCA MOŽNÁ NA RÔZNE
SKRÁTENÉ ÚVÄZKY

ŠIROKÝ SYSTÉM
BENEFITOV

VIAC INFO NA: www.lidl.sk – sekcia Kariéra

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Riaditeľka Bielej noci Zuzana Pacáková.

Biela noc ponúka umenie až dva týždne a podporuje najmä domácich tvorcov

Po minuloročnej improvizácii a vianočnej edícii obľúbeného festivalu vizuálneho a svetelného umenia v mestskom prostredí sa Biela noc vrátila do bratislavských ulíc v tradičnom septembrovom termíne vďaka generálnemu partnerovi JTRE a ďalším podporovateľom. Namiesto jedného víkendu však prebieha v Bratislave až dva týždne a po nej sa presúva do Košíc. Riaditeľka Bielej noci Zuzana Pacáková v rozhovore vysvetľuje, čo ju a kolegov viedlo k dlhšej prezentácii a čo zaujímavé pripravili pre návštevníkov.

Tento rok trvá Biela noc namiesto tradičného víkendu viac ako dva týždne. Prečo ste sa rozhodli predĺžiť toto výnimočné podujatie?

Motivovala nás najmä neistá pandemická situácia. Nechceli sme riskovať zrušenie Bielej noci ani zdravotné riziká pre návštevníkov, a koncentrovať ľudí do ulíc v jeden víkend sa nám zdalo riskantné v oboch ohľadoch. Dvojtyždňový formát poskytl každému viac času prejsť sa „bielonočným“ mestom aj mimo davov, bez zvýšeného rizika a pokojne opakovane. V podobnom duchu sme priniesli súčasné umenie do Bratislavy aj vo vianočnej edícii Bielej noci, na ktorú sme dostali veľmi milú a pozitívnu odozvu. Ľudia sa tešili, že ich „lockdownové“, a možno už aj dosť stereotypné prechádzky boli oživené takýmto zážitkom.

Predstavuje vďaka dvojtyždňovej Bielej noci viac umelcov svoje diela, prípadne sú ich expozície dlhšie vystavené?

Tento rok sme priniesli viac ako 60 umeleckých zastávok, od sôch a objektov cez obľúbené mappingy a svetelné inštalácie až po tanečné vystúpenia a čítania pre deti. Program je počas celého obdobia tohto festivalu pestrý a väčšina z diel je inštalovaná vo verejných priestoroch. Dostupné sú zadarmo každý deň po zotmení, od siedmej do polnoci. Samozrejme, opäť sme pripravili aj bonusové dočasné diela alebo víkendové špeciály, čiže program, ktorý je možné stihnúť len v konkrétnej hodine alebo cez víkend. Samozrejme, na to návštevníkov upozorňujeme v programe na mape, na webe aj v mobilnej aplikácii.

V Bratislave trvá Biela noc až do nedele 3. októbra, potom sa presúva do Košíc, kde bude prebiehať od 9. do 24. októbra. Na ktoré diela si

museli v predchádzajúcich dňoch dať návštevníci v hlavnom meste pozor, aby ich stihli?

Patrí k nim napríklad jedinečný laserový dvojmapping, ktorý svetelnými líniami spojil budovy Slovenského rozhlasu a Národnej banky Slovenska, alebo projekcia na zadnej fasáde Prezidentského paláca. Rovnako tanečné vystúpenia, pochopiteľne, nemôžu bežať dva týždne bez prestávky.

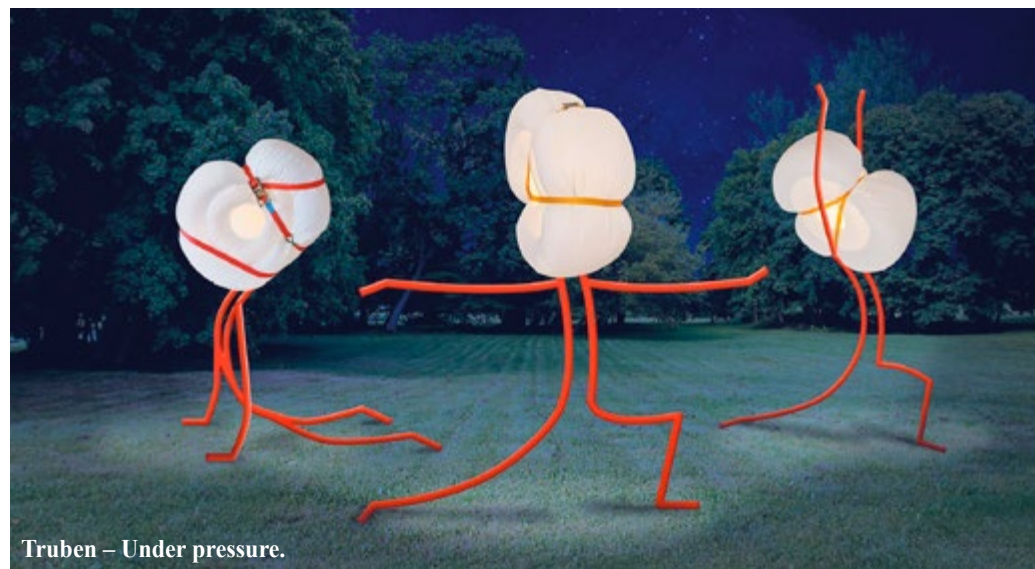
Aj tento rok ste prehliadky rozdelili na rôzne cesty ako v minulosti?

Nebolo to primárne lákadlo, hoci niektoré trasy – napríklad vodná – sa v programe prirodzene formovali samé. Prechádzka popri Dunaji bola silným zážitkom najmä v druhý bielonočný víkend. Od 24. do 26. septembra sa totiž zaplnila intenzívnejšie než v ostatné dni. Priniesla napríklad obľúbené svetelné intervencie od BN Label, opäť sa tajuplnou hrou

svetiel prebudilo Lido a dva bratislavské mosty sa vizuálne prepojili pútavým laserovým zvýraznením riečnej hladiny. Okrem vizuálnej mágie v okolí Eurovea sú zaujímavé aj rôznorodé diela mladých slovenských umelcov, od svetelných joginov Pavla Trubena cez šarkana Borisa Vaitoviča až po interaktívnu hojdačku autorskej dvojice Samayel & Laila. V Sklade č. 7 sme zase pripravili multimedialnú inštaláciu od viacerých autorov, ktorých spoločnou inšpiráciou je dokumentárna esej Barbory Sliepkovej Čiary. Určite sa veľkým lákadlom stal aj osem metrov vysoký svetelný objekt v River Parku od Jakuba Gavaliera.

Tento rok ste sa sústredili najmä na podporu domácich tvorcov. Prečo?

Motivácia bola dvojité – vo veľkej miere išlo o snahu podporiť slovenských umelcov a pomôcť vzni-

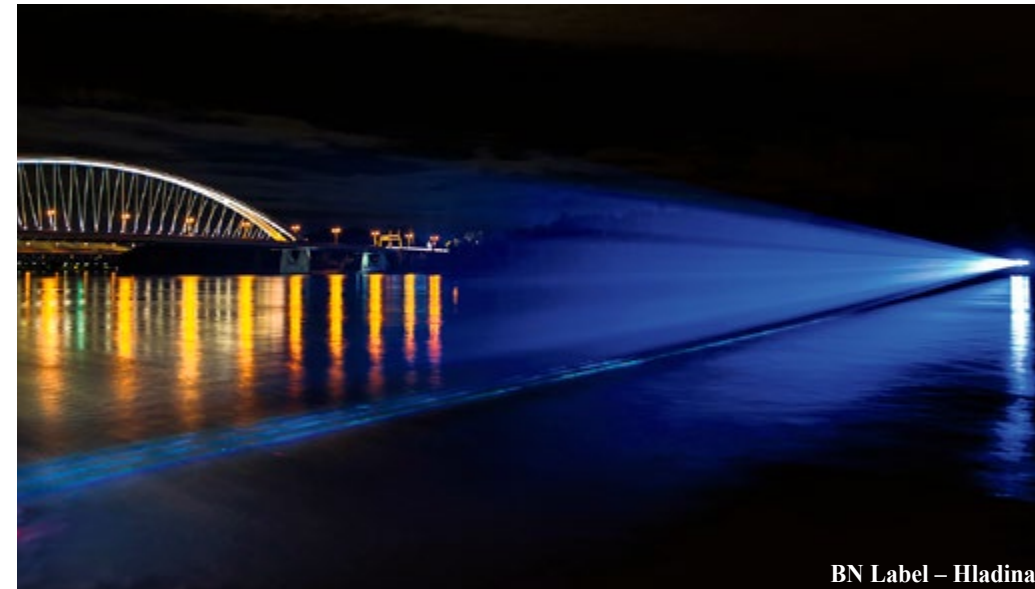

Truben – Under pressure.

ku nových diel vo veľmi náročnom období. Určite sme však riešili aj praktickú stránku vecí, ktorá za posledný rok a pol znamená extrémne sťaženú situáciu ohľadom spolupráce so zahraničím. Prekážok a organizačných neistôt je veľa, už dohodnuté veci sa viackrát rušili a podobne. Kvalitné súčasné umenie ale vieme vytvoriť aj doma a som rada, že vďaka Bielej noci vznikajú na slovenskej scéne nové práce. V Bratislave však máme okrem domácich umelcov aj troch hostí z Česka a dvoch z Poľska.

Akí sú najznámejší tvorcovia, ktorí sa predstavujú tento rok?

Je ťažké vybrať len niektoré mená. Až do nedele 3. októbra uvádzame napríklad dve inštalácie Erika Bindera, ktorého tvorbu momentálne vystavuje aj Slovenská národná galéria. Jedna z jeho prác je umiestnená priamo na Námestí Ľudovíta Štúra, druhou je dielo s poetickým názvom „Kým nás svetlo nevezme“, umiestnené v úplne novej lokalite – na lodi PINK WHALE na Dvořákovom nábreží. Predstavujeme aj objekty od Laca Terena, zaujala tiež projekcia vizuálnej umelkyne Ilony Németh a spisovateľa Michala Hvoreckého, ktorí sa rozhodli spoločne zareagovať na zásadné spoločenské zmeny, ktorými Slovensko prechádza. Veľmi sa teším aj zo spolupráce s významnými umelcami z Česka, viaceré diela priniesol na Hlavné námestie Čestmír Suška, zaujímavé sú aj svetelné objekty Pavla Korbičku alebo inštalácia Krištofa Kinteru.

BN Label – Hladina.

Aké máte plány s Bielou nocou do budúcnosti? Počítate v nich aj s pandemiou, alebo veríte, že sa situácia postupne vráti do normálu a o pár rokov si podujatie vychutnáme „ako za starých čias“?

Chceme zostať flexibilní a reagovať na situáciu, aká príde. Plánovať je stále náročné, určite ale chceme vytrvať a prinášať umenie k ľuďom aj naďalej. Radi by sme sa vrátili „do normálu“, čo pre nás znamená trojdňový formát s vyšším zastúpením zahraničnej tvorby. Sme hrdí, že podporujeme slovenskú scénu, ale zároveň si uvedomujeme, že medzinárodné spo-

lupráce ju obohacujú. Tiež by sme radi každoročne prinášali aj nové lokality, miesta, ktoré ani Bratislavčania ešte dôverne nepoznajú a radi počas Bielej noci navštívia. Teším sa, že Biela noc ukazuje aj známe a veľakrát prechodené ulice v novom svetle. Je skvelé, že ju predĺžením trvania vieme „preložiť“ aj do pandémie, ale rada si už zopakujem aj Bielu noc, ako ju poznáme – keď sa ulice zaplnia nielen umením, ale aj množstvom ľudí rôznych generácií a záujmov. ■

Foto: Welin Nagyová, Biela noc

Dávame priestor zážitkom

Dáme priestor aj vášmu fotoumeniu. Prinášame vám SÚŤAŽ o instantný fotoaparát Polaroid GO.

Ako sa môžete zapojiť?

- 1 Zachyťte na fotke atmosféru Bielej noci
- 2 Pridajte fotku na svoj IG feed alebo IG story
- 3 Nezabudnite pridať do popisu #bielanoc #JTRE

Meno víhercu sa dozviete 10. októbra 2021.

Pravidlá súťaže nájdete na našich sociálnych sieťach.

Súťaž

Biela noc

JTRE

Oáza pokoja, ale tiež dobré služby na dosah

RUŽINOV

Bývať v modernom byte je dobrý pocit, ale pre každého obyvateľa je dôležité aj najbližšie okolie. Vnútrobloky nových bytoviek to plne rešpektujú. Príkladom je Jégého alej, kde nájdete oázu pokoja, a zároveň potrebné služby nielen majiteľia nehnuteľností, ale i návštevníci.

V prípade Jégého aleje v Ružinove ide o blokovú liniovú výstavbu bytových domov s pokojnou zónou vnútri a retailovými priestormi, ktoré sú v parteroch budov otvorené do ulice. Vidíte tu zelené strechy garážových stojísk, privátne záhradky s veľkým počtom oddychových zón, ktoré priamo nabádajú k relaxu, ale aj verejné zelené plochy, detské ihrisko a malý park s mestskou ze-

leňou. Naopak, zo strany ulice nájdete návštevník lokalitu či majiteľ bytu ponuku rôznych služieb, od obchodov až po reštaurácie. Teda všetko to, čo potrebuje na denný život v meste, má na dosah.

Na rezidenčný projekt Jégého aleje nadväzuje projekt Danubius. V širšom centre mesta tak vzniknú ďalšie nové zelené plochy. Lokalita bude atraktívna pre čoraz viac ľudí, a to nielen vďaka rekonštrukcii bývalej továrenskej haly, ale aj vzniku malého námestia, ihriska a modernej mestskej infraštruktúry. Hľadať program pre rodinu s deťmi už nie je žiaden problém. Tam, kde predtým bola oceľ, špina, prach sú dnes už moderné byty, zeleň, obchody a detský smiech na ihriskách. (pr)

JÉGÉHO ALEJ V

MIESTO PRE VÁŠ BUDÚCI DOMOV
V BRATISLAVE

FINEP

finep.sk

Objavte zákutia nového bratislavského downtownu

BRATISLAVA

Vo vnútroblokoch impozantných výškoviek v rozvíjajúcej sa novej mestskej štvrti

neďaleko Dunaja nájdete miesta, kde vás to bude baviť. V niekdajšej priemyselnej zóne vznikli atraktívne

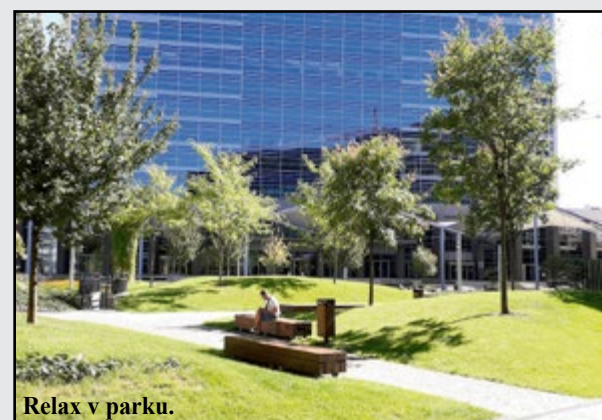
verejné priestory plné života a zážitkov, prístupné pre všetkých. Ak ste ich ešte neobjavili, nazrite dnu s nami.

Panorama City

V priestore medzi dvojčkou výškoviek Panorama City, administratívnym komplexom Panorama Business a bývalým presscentrom, z ktorého je dnes Tower 115, vznikla príjemná zelená oddychová zóna. Nájdete tu malé námestie, park s promenádou, aj detské ihrisko s bezpečným mäkkým povrchom a rôznymi hracími prvkami. Nechýbajú štýlové reštaurácie so špecialitami, ktoré si vychutnáte na mieste alebo vezmete so sebou.

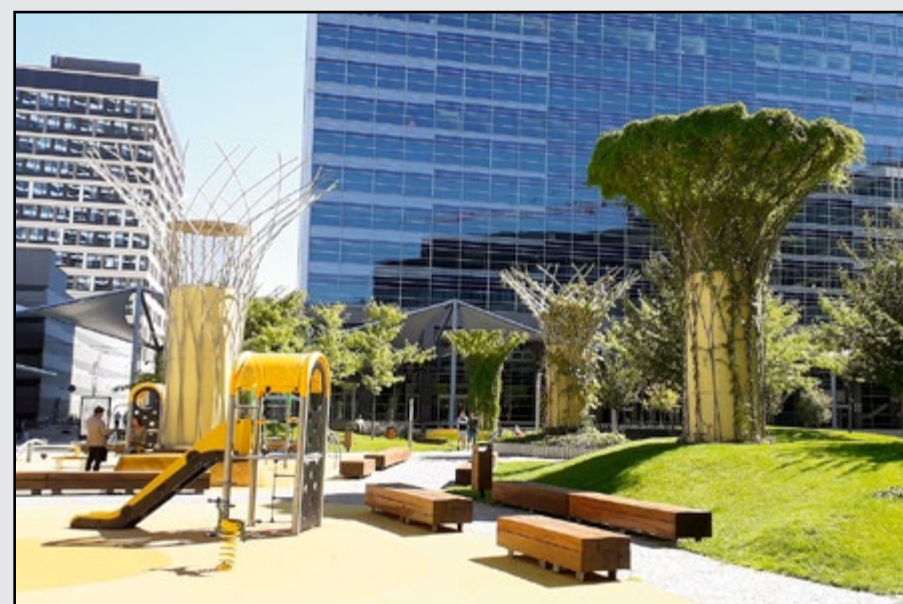

Dvojica vežíakov Panorama City, v pozadí je Tower 115 (bývalé presscentrum).

Relax v parku.

Posedieť si môžete v niektorom z podnikov pri káve aj osviežujúcej limonáde, ale tiež na lavičke v parku či priamo na trávniku, ktorý je starostlivo udržiavaný. Zaujímavým prvkom je popínavá zeleň na konštrukciách v tvare stromu, ktoré zároveň slúžia ako prekrytie výdychov z podzemných garáží.

Detské ihrisko má bezpečný povrch, popínavá zeleň na konštrukciách v tvare stromu prekryva výdychy z podzemných garáží.

Aká má byť Bratislava 2030?

BRATISLAVA

Do tvorby vízie Bratislavy 2030 zapája hlavné mesto aj širokú verejnosť.

„Bratislava 2030 je otvorený proces, do ktorého pozývame aj všetky obyvateľky a obyvateľov... Iba tak získame hodnotné návrhy riešení, ktoré budeme môcť vo vízii nášho mesta zapracovať a následne zrealizovať,“ informuje magistrát na svojom webe. Ide o spoluprácu postavenú na pravidelných diskusiách odborníkov a verejnosti. Viac info na www.bratislava2030.sk. (bn)

Mesto prerozdelí vyše 80-tisíc eur

BRATISLAVA

Mesto Bratislava prerozdelí 86 625 eur na projekty troch neziskových organizácií.

Depaul Slovensko získa dotáciu 60-tisíc eur, Maltézska pomoc Slovensko 19-tisíc eur a občianske združenie Ulita 7 625 eur. Depaul využije peniaze aj na krytie výdavkov na covidovú zónu, Maltézska pomoc na výdaj teplého jedla pre ľudí bez domova. Ulita získala dotáciu na revitalizáciu voľnočasového areálu sídliska Kopčany. (TASR)

Súčasťou Sky parku je zrekonštruovaná Jurkovičova tepláreň.

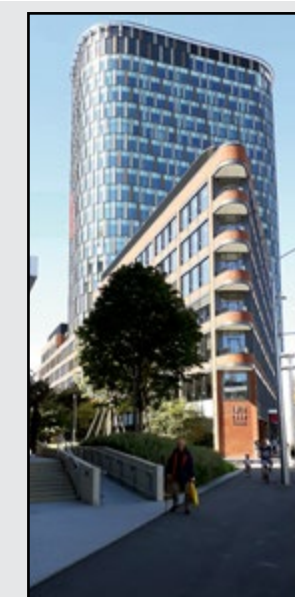
Na detskom ihrisku nájdete rôzne atrakcie.

Príjemne pôsobí aj verejný mestský park, ktorý vznikol v rámci projektu Sky Park neďaleko historického centra, na protihľej strane Panorama City. S rozlohou viac ako 30-tisíc štvorcových metrov je porovnateľný s Medickou záhradou. Architekti ho navrhli ako vlnitú krajinu, vďaka čomu pôsobí intímnejšie. Zájďte sem aj s deťmi, vyhrávajú sa na rôznych ihriskových atrakciách a s tými väčšími si zas môžete zacvičiť

vo vonkajšom „fitku“. Kaviareň a cocktail bar v areáli má v ponuke aj palacinky, chlebíky s nátierkami či šaláty, takže hlad nehrozí. Súčasťou parku je zrekonštruovaná bývalá Jurkovičova tepláreň - národná kultúrna pamiatka, ktorá sa má stať vyhľadávaným komunitným centrom. Aj sem budete môcť prísť na kávu či ochutnať špeciality reštaurácie, no nájdete tu tiež galériu moderného umenia a minikino.

Twin City

Atraktívny verejný priestor vznikol aj v rámci komplexu Twin City, postavenom na mieste bývalej továrne na káble. Tvorí ho moderná veža Twin City Tower s administratívnymi budovami - blokmi A, B a C. Túto príjemnú oddychovú zónu neďaleko novej autobusovej stanice na Nivách už objavili mnohí Bratislavčania, ktorí sem prichádzajú pešo aj na bicykli, aby si posedeli pri pivku či dobrom jedle. Nájdete tu pestrý mix prevádzok, okrem reštaurácií tiež malé obchodíky, lekáreň, kaderníctvo a ďalšie služby. A najmä oázu pohody,

kde stačí len tak si sadnúť a čerpať dobrú energiu. Blízkosť rušnej ulice nevadí. (ac)

Foto: Marián Dekan, ac

Oáza pokoja v komplexe Twin City

K&R
KON-RAD

DARČEKOVÉ BALÍČKY

podľa vašich predstáv

WWW.KON-RAD.SK

02/ 32 333 000 - 010

Zažite Oktoberfest v reštaurácii, kde čapujú pivo do veľkých kríglov a dobre varia

Netreba chodiť do nemeckého Mníchova, aby ste si vychutnali poctivý zlatý mok z veľkého kríglu a k nemu výborné kulinárske špeciality. Nezabudnuteľný festival piva zažijete aj v Bratislave, len sa treba vybrať na to správne miesto. Ponúkame vám overené adresy, kde nájdete bohatú ponuku čapovaných aj fľaškových pív a kvalitnú kuchyňu.

Beer Palace

V srdci Bratislavy, na mieste, kde stál už od stredoveku najznámejší prešporský hostinec U divého muža, je dnes štýlový podnik Beer Palace. Ide vlastne o rodinnú piváreň, akých je v súčasnosti v hlavnom meste ako šafranu. Podnik je situovaný v krásnej historickej budove, v paláci barónskej rodiny Motešických z roku 1840 s dlhoročnou históriou a nezameniteľnou atmosférou. Čo sa týka ponuky, Beer Palace ju má naozaj širokú. Nájde-

Beer Palace
Gorkého 210/5, Bratislava-Staré Mesto
+421 903 514 203
rezervacie@beerpalace.sk
www.beerpalace.sk

te tu bohatý výber čapovaných a fľaškových pív, a to vrátane remeselných, a tiež pestrú ponuku jedál, ktorá je orientovaná na staroprešporskú kuchyňu.

Spilka beer & restaurant

Výborná kuchyňa a pivo z tanku. Tak by sa dala v skratke opísať ponuka Spilky, najväčšej pivnej reštaurácie v Bratislave, ktorá doslova vstala z popola kedysi slávneho bratislavského pivného areálu Stein. Do budovy, ktorá roky žila prázdnotou, sa vrátil život aj spilkové pív. Pýchou podniku je prémiový ležiak SVIJANY 450, ktorý potvrdil svoje prvenstvo aj v súťaži World Beer Awards a bol vyhlásený za najlepší svetlý ležiak českého typu na svete. V Spilke beer & restaurant si prídu na svoje aj nároční vyznávači tradičného jedla – hovorí sa, že práve tu sa pripravuje najlepší pivný rezeň či tradičná sviečková.

Spilka beer & restaurant
Legionárska 8, Bratislava-Staré Mesto
+421 2 326 00 391
info@restaurantspilka.sk
www.spilkarestaurant.sk

Mestský pivovar Alžbetka

Mestský pivovar Alžbetka je situovaný v príjemnom prostredí v centre Bratislavy a nesie meno po arcivojvodkyni Alžbete Márii Rakúskej. Pivným degustátorom ponúka multitap s 12 pípami, kde sa v priebehu dňa striedajú rôzne druhy piva. O rozmanitosť v pivných štýloch, chuťoch a vôňach tu nikdy nie je núdza. Z ich tankov ochutnáte vždy 4 a viac druhov, pričom ponuka je dopĺňaná aj pivnými kúskami z iných slovenských či českých remeselných pivovarov. Okrem piva ponúka reštaurácia aj chutné jedlá tradičnej slovensko-českej a maďarskej kuchyne. Všetko vyrábané s láskou a z kvalitných čerstvých surovín.

Mestský pivovar Alžbetka
Mickiewiczová 2242/1,
Bratislava-Staré Mesto
Rezervácie na tel. č.
+421 905 534 102
info@pivovaralzbetka.sk
www.pivovaralzbetka.sk

Pivovar HOPS

Prvý remeselný pivovar v Petržalke, Pivovar HOPS, je pretavením nadšenia z varenia piva a jeho podávania s cieľom sprostredkovať gastronomický zážitok čo možno najväčšiemu okruhu ľudí. Pod jednou strechou sa pivo varí, kvasí, leží, čapuje a, samozrejme, pije. Remeselné piva z HOPS-u sú s istotou poctivé, nepasterizované a nefiltrované. Varia sa z najlepšieho sladu, chmeľu, vody a bez použitia akýchkoľvek konzervantov, dochucovadiel či koncentrátov. Okrem remeselného piva tu pod jednou strechou nájdete aj kvalitné jedlo – od menších dobrôt k pivu cez burgre až po špeciality, ako sú bravčové koleno či BBQ rebrá.

Pivovar HOPS
Vilová 4,
Bratislava-Petržalka
0905 722 870
pivovarhops@gmail.com
www.pivovarhops.sk

Samozber chutných jablák v BIO sade ešte stihnete

DUNAJSKÁ LUŽNÁ
Dajte šancu domácej kvalite a kúpte si čerstvé vitamíny od našich pestovateľov! Len pár kilometrov od Bratislavy by mal až do konca októbra fungovať samozber jablák, ktorý má v ponuke rôzne, aj zaujímavé nové odrody.

Experimentálny BIO sad, založený len pred dvoma rokmi, nájdete hneď vedľa hlavnej cesty medzi Dunajskou Lužnou a Šamorínom. Otvorený je každý deň vrátane nedele, záleží však aj na počasi. Keď bude pršať, do sadu by ste chodili zbytočne.

Výber z rôznych druhov jablák je pestrý, no záleží na konkrétnom dni, kedy sa na samozber vyberiete. V čase našej návštevy v polovici septembra boli v ponuke tri odrody - Isaaq, Red Roat a Evelina, ku ktorým o deň neskôr pribudli ďalšie dve. „Vždy sledujeme sladkosť

V biosade pestujú až 16 rôznych odrôd jablák.

jablák a podľa toho umožňujeme ľuďom oberať konkrétne stromy. Zajtra napríklad bude v ponuke aj Red Topaz,“ vysvetlila nám predajkyňa. Ceny jablák sa mierne líšia. Kým napríklad kilogram odrody Isaaq alebo Red Roat predávali za 1 euro, odroda Evelina stála 1,20 eura. V oboch prípadoch je to však dobrá cena za čerstvé a kvalitné, doma vypestované vitamíny.

Uličky s jablčkami sú prehľadne označené, tabuľkami s názvom konkrétnej odrody,

takže sa ľahko zorientujete. Môžete prísť aj s prázdny rukami a jablká si uložíte do debničiek, ktorú vám predajú priamo v sade za 70 centov. Ak sa chystáte na väčší zber, bezplatne vám požičajú fúrik či káricku.

Niekoľko zaujímavostí o sade

- BIO sad je experimentálny sad s novými pestovateľskými postupmi a odrodami, založený v roku 2019. Pestujú v ňom 16 odrôd, medzi nimi sú aj novinky odolné proti chorobám. BIO certifikát by mal získať budúci rok.
- Obrábanie pôdy je iba mechanické alebo ručné. V uličkách medzi stromami sú vysiate liečivé bylinky a lúčne kvety. Živiny dostávajú stromy po kvapkách, presne toľko, koľko potrebujú. Umelé hnojivá nie sú povolené.

(ac)

Foto: ac

Do ulíc viac policajtov

BRATISLAVA
Zmena organizačnej štruktúry, zriadenie školiaceho strediska, rozšírenie kamerového systému, parkovacia politika - aj to sú priority mestskej polície v Bratislave. Plán reforiem na roky 2021 až 2026, ktorý predstavil náčelník mestskej polície Miroslav Antal, schválili mestskí poslanci minulý týždeň. Podľa Antala by mala byť mestská polícia vnímaná v očiach verejnosti ako profesionálny a dôveryhodný poriadkový útvar, ktorý výrazne prispieva k bezpečiu ľudí. V uliciach a v lesoparku chce mať viac policajtov, za dôležitý pokladá aj nový systém hodnotenia a odmeňovania zamestnancov a policajtov. Mestská polícia mala k 1. augustu 300 policajtov, kým za ideálny počet považuje Antal 550 a viac policajtov. Aj preto spustili masívnejšiu náborovú kampaň. (TASR)

Každá pomoc slovenskej prírode sa počíta

Ak patríte k ľuďom, ktorí veria, že aj jednotlivec môže pozitívnymi zmenami svojho životného štýlu prispieť k ochrane životného prostredia, tento článok je práve pre vás.

Zelená elektrina – najľahší spôsob ako mať zelenší domov

Možno ste už v médiách zachytili, že na Slovensku majú spotrebiteľia možnosť pomáhať slovenskej prírode napríklad aj tak, že podporujú výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie. Medzi obnoviteľné zdroje patrí napríklad slnko, voda či vietor. Aj na Slovensku máme množstvo takýchto zelených elektrární, ktoré môžete podporiť aj vy. ZSE má pre svojich zákazníkov službu Zelená elektrina, v rámci ktorej si zákazníci môžu vybrať, ktorý obnoviteľný zdroj chcú podporiť.

Ako funguje Zelená elektrina?

So Zelenou elektrinou od ZSE funguje každá domácnosť bez problémov kedykoľvek počas dňa či noci, iba s tým rozdielom, že spotreba elektriny je 100 % krytá zárukami pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie. Zelená elektrina sa od čiernej nedá fyzicky oddeliť, to znamená, že ZSE vám nebude meniť elektrické káble, ale v objeme vašej ročnej spotreby nakúpi záruku pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov a priradí ich priamo k vašej domácnosti. A vôbec pritom nezáleží, či bývate v byte alebo v rodinnom dome. Najlepšie na tom celom je, že môžete priamo podporiť zelené elektrárne zo Slovenska.

„Pre svojich zákazníkov sme zakúpili v roku 2020 záruku pôvodu obnoviteľnej energie od viac ako 900 malých aj

veľkých vodných elektrární po celom Slovensku a od viac ako 760 malých fotovoltaických elektrární na Slovensku,“ hovorí Miroslav Bišťut, odborník na Zelené riešenia v ZSE.

Už 70 000 zákazníkov ZSE prispieva k ochrane prírody

Zelenú elektrinu už využíva viac ako 70 000 našich zákazníkov z radov domácností. Pri podiele uhlia ako zdroja elektriny v energetickom mixe ZSE v roku 2020

na úrovni 7,47 % a podiele zemného plynu na úrovni 15,46 % to znamená, že týchto 70 000 zákazníkov ročne ušetrí 20 899 ton uhlia, 6 656 068 m³ zemného plynu a zabráni vzniku až 33 928 ton CO₂ zo spáleného uhlia a plynu. Čím viac zákazníkov sa rozhodne aktívne podporovať zelené elektrárne, tým viac ich bude pribúdať, ich výrobné procesy sa budú zefektívňovať a to sa odrazí aj na postupnom znižovaní cien elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov.

Zelená elektrina zo Slovenska

Najľahší spôsob, ako mať zelenší domov

Michal Sabo
ekoaktivista, greenfluencer

www.zse.sk/zelena-elektrina

ZSE

Kto sa postará o chorého, ak potrebuje nonstop opateru? Seniori sú na tom lepšie

BRATISLAVA

Nájsť voľné miesto v zariadení s celoročnou opaterou, a navyše finančne únosné je malý zázrak. Takúto sociálnu službu potrebujú nielen mnohí seniori, ale tiež mladší ľudia trpiaci napríklad psychiatrickým ochorením – a to je ešte väčší problém. Aké sú možnosti v Bratislave a okolí, ak chcete obísť drahých súkromných poskytovateľov? S touto otázkou sa na nás obrátila čitateľka Jana, ktorá sa donedávna sama starala o brata so schizofréniou. Napokon sa podarilo nájsť preňho privátne centrum s celoročným pobytom, je však pre ňu drahé. „Brat dostáva len invalidný dôchodok, takže niekoľko stoviek eur mesačne zaňho doplácam zo svojho. Na to onedlho nebudem mať, keďže sa chystám do penzie,“ napísala nám Bratislavčanka. Pre brata hľadá lacnejšie verejné zariadenie, a podľa možnosti v meste alebo blízkom okolí.

Ako sme informovali v septembrovom vydaní Bratislavských novín, pod hlavné mesto patrí sedem centier s celoročným pobytom, kde klient platí v priemere 300

eur mesačne. Ďalšie zriadili mestské časti - Ružinov má Domov dôchodcov na Patrkovej ulici, Staré Mesto seniorcentrum na Podjavorinskej ulici... Ide však o zariadenia, ktoré poskytujú sociálnu službu v princípe len seniorom, teda žiadateľom, ktorí dovŕšili dôchodkový vek a sú odkázaní na pomoc iných.

O chorých s diagnózami ako schizofrénia, skleróza multiplex, Alzheimerova či Parkinsonova choroba sa v zmysle zákona starajú špecializované zariadenia, ktoré patria pod vyšší územný celok, v našom prípade Bratislavský samosprávny kraj (BSK). Je ich však žalostne málo, iba štyri: Domov sociálnych služieb a zariadení pre seniorov v Rači, Centrum sociálnych služieb prof. Karola Matulaya v Dúbravke, Domov sociálnych služieb a zariadení pre seniorov v Stupave a Centrum sociálnych služieb Pod Karpátmi v Pezinku. Mesačná úhrada v nich je v priemere 320 až 350 eur (v Dúbravke podľa hovorkyne BSK Lucie Forman dokonca iba 280 eur), no na voľné miesto sa čaká roky. Ale to nie je jediný problém.

Zariadení s celoročným pobytom pre ľudí so zdravotnými problémami je u nás žalostne málo.

Môžu si vyberať

Podľa hovorkyne BSK môžu špecializované zariadenie poskytovať sociálne služby len vybranej cieľovej skupine, podľa druhu zdravotného postihnutia. V Stupave ani v Rači ľudia so schizofréniou (ktorou trpí brat našej čitateľky) vôbec neprijímajú, akceptujú iba žiadateľov s Parkinsonovou chorobou, Alzheimerovou chorobou a demenciou rôzneho typu etiológie. „Aktuálne vyzývame k nástupu klientov ktorí si podali žiadosť v auguste až septembri 2019,

čiže čakacia lehota je dva roky,“ uviedla vedúca sociálno-zdravotného oddelenia z račianskeho domova Mária Gdovinová. Ľudia so schizofréniou prijímajú v centre Pod Karpátmi v Pezinku. „Priemernú čakaciu lehotu odhadujeme aktuálne na tri roky, keďže máme v evidencii vyše sto žiadostí,“ informovala Kristína Nemcová, manažérka sociálneho úseku. No a pokiaľ ide o špecializované zariadenie v Dúbravke, tak jeho kapacita sú dve miesta!

Pre solventnejších sú východiskom privátne centrá, hoci aj tam majú problém s voľnými miestami. „V Registri poskytovateľov sociálnych služieb je vedených 22 špecializovaných zariadení s celoročným pobytom, ktoré prevádzkujú neverejný poskytovatelia sociálnych slu-

žieb, a jedno špecializované zariadenie v Devínskej Novej Vsi, zriadené mestskou časťou. Priemerná mesačná úhrada je v nich 541,37 eura za mesiac,“ informovala hovorkyňa BSK. Naša skúsenosť je trochu iná, viacerí súkromní poskytovatelia si pýtajú za svoje služby najmenej 700 eur, ale aj tisíciku a viac.

Lepšou správou je, že ak sa ocitnete vo veľkej núdzi, bratislavská župa je pripravená pomôcť. „V prípade, že zdravotný stav, rozsah odkázanosti, rodinná situácia a prípadne iné okolnosti v živote občana so zdravotným postihnutím vyžadujú poskytovanie sociálnych služieb celoročnou formou, vieme sociálnu službu občanovi zabezpečiť aj bezodkladne,“ potvrdila Lucia Forman. (ac)

Foto: bn, TASR

Prvý krok - posúdenie odkázanosti

- Na umiestnenie v konkrétnom špecializovanom zariadení musíte najskôr podať žiadosť o posúdenie odkázanosti na vyšší územný celok (BSK). V prípade zariadení pre seniorov podávate žiadosť mestu, resp. mestskej časti.
- Až keď máte v rukách rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu aj s vyznačením jeho právoplatnosti, môžete podať žiadosť o prijatie v danom zariadení. Podmienkou seniorcentier je IV. až VI stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby, v prípade špecializovaných zariadení je to minimálne V. stupeň.
- Zároveň môžete požiadať o finančnú podporu z verejných prostriedkov, a to prostredníctvom žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.

Aj v bežnom domove dôchodcov by vám vedeli pomôcť

BRATISLAVA

V niektorých seniorcentrách sú ochotní prijať za istých okolností aj ľudí so psychiatrickou diag-

nózou, a to napriek tomu, že nemajú registráciu špecializovaného zariadenia. Zisťovali sme podmienky. (ac)

STARÉ MESTO

„Schizofrénia či Alzheimerova choroba sú diagnózy, ktoré zo zákona prináležia špecializovaným zariadeniam. Je však rozhodujúce, na akú sociálnu službu má občan posudok o odkázanosti. Nevylučujeme prijatie klienta aj so spomínanými diagnózami, pokiaľ je jeho stav taký, že naše sociálne služby môžu

byť preňho vhodné,“ potvrdil riaditeľ Seniorcentra Staré Mesto Matej Alex. V princípe by však v zariadení sociálnych služieb nemali byť klienti, ktorí potrebujú nemocničnú zdravotnú starostlivosť. Približná mesačná úhrada je 600 eur, čakacia lehota je zväčša maximálne týždne, nie mesiace či roky.

PETRŽALKÁ

Hoci ani Petržalský domov seniorov na Vilovej ulici nie je špecializovaným zariadením, akceptovali by žiadateľa s Alzheimerovou demenciou. Ako však spres-

nila riaditeľka Jana Artnerová, závisí od pokročilosti jeho diagnózy. Čakacia lehota na prijatie je aktuálne 1,5 roka, mesačná úhrada 300 až 400 eur.

NOVÉ MESTO

Istá šanca pre psychicky chorých je tiež v Domove seniorov Archa na Kramároch. „Do nášho zariadenia opatrovateľskej služby je možné prijať aj mladšieho žiadateľa, avšak je to služba na určitý čas. Na základe VZN môžeme poskytnúť službu na pol roka v roku. Smerodajné pre nás je právoplatné rozhodnutie o odkázanosti bez ohľadu na diagnózu, teda sa nešpecializujeme na žiadnu diagnózu. Rozhodnutie vydáva mestská časť podľa trvalého bydliska občana,“ uviedla riaditeľka Archy Oľga Jarošová. Priemerná čakacia lehota na miesto v zariadení pre seniorov je rok a v zariadení opatrovateľskej služby 4 až 6 mesiacov. Mesačná úhrada v oboch službách je v priemere 380 eur.

DÚBRAVKA

■ Riaditeľka zariadenia pre seniorov Domov jesene života upozornila, že si treba dobre premyslieť, ktorá forma sociálnej služby vám najlepšie pomôže zvládnuť situáciu. Máme právo výberu, no mnohí ľudia sa v možnostiach ťažko orientujú. Preto odporúčame najskôr zísť na sociálne oddelenie príslušnej mestskej časti, kde vás usmernia. „Klienti s diagnózami ako je schizofrénia či Alzheimerova choroba si podávajú žiadosť na vyšší územný celok,“ pripomenula Branislava Belanová. V prípade, že má žiadateľ psychiatrickú diagnózu, ktorá je však „ukontrolovateľná“,

môže byť zaradený aj do poradovníka čakateľov na seniorcentrum. Ich zoznam zverejnený na webe Domova jesene života je však pomerne dlhý. Priemerná mesačná platba predstavuje 380 eur.

■ Ďalšie zariadenie pre seniorov s celoročným pobytom je Domov pri Kríži. Riaditeľka Janka Dudoňová nám povedala jednoznačne: „Nie sme špecializované zariadenie, ktoré prijíma žiadateľov s diagnózami ako je schizofrénia či Alzheimer a podobne.“ Čakateľov do seniorcentra majú v zozname vyše 300, pri umiestňovaní skúmajú aj ich krízovú situáciu. Priemerná mesačná úhrada je približne 380 eur.

V špecializovanom zariadení v Pezinku – na rozdiel od bratislavskej Rače a Stupavy - prijímajú aj ľudí trpiacich na schizofréniu.

Klas Ekman: SCHOPNÍ VŠETKÉHO Anna aj Johan majú svoje rodiny a vedú spokojný, hoci pomerne stereotypný život. Časom sa obaja ocitnú v manželskej kríze, čo vyvrcholí v ich ľúbostnú aféru. Anninu synovi však diagnostikujú autizmus, preto sa rozhodne pomen s Johanom ukončiť a venovať sa výlučne rodine. Tento rázny krok spustí sled udalostí, ktoré obom milencom dramaticky strpcia život a navždy ho zmenia. Počas hádky spôsobia smrteľnú autonehodu a dvojica čelí osudovému rozhodnutiu. Ako ďaleko zídu, aby zahľadili stopy?	Kelly Rimmerová: MATKINA SPOVED' Predstavte si, že si váš manžel vezme život. Povieť pravdu celému svetu a zničiť aj to posledné, čo vám z rodiny zostalo? Alebo ju utajíte a dovolíte, aby vás toto tajomstvo rozožralo zvnútra? Voľba je ťažká a obe strany majú svoje pre aj proti. Olivia a David tvoria dokonalý pár. Celý život majú pred sebou a keď sa im narodí nádherná dcérka Zoe, zdá sa, že im k šťastiu už nič nechýba. David však náhle zomrie a jeho smrť vnesie do Oliviinho života zmätok. Ukáže sa, že ich manželstvo nebolo také šťastné, ako pôsobilo navonok.	Elle Kennedyová: LOV Vrávi sa, že protiklady sa priťahujú. Nuž, niečo pravdy na tom bude, pretože neexistuje jediný logický dôvod, prečo Summer priťahuje práve Colin Fitzgerald. Potetovaných hokejistov zbĺznených do počítačových hier, ktorí ju považujú za prelietavu a povrchnú, si väčšinou ani nevšimne. Za svoj názor na Summer si hneď vyslúžil prvé mínus. Skutočnosť, že sa kamaráti s jej bratom, mu tiež nehrala do karát, rovnako ako fakt, že aj jeho najlepší kamoš má na ňu zálsuk.	Vi Keelandová: RIVALI Spor medzi Westonom a mnou sa začal desaťročia predtým, ako som sa narodila. Naši starí otcovia boli najlepší priatelia a obchodní partneri. Až do osudného dňa. Tesne pred sobášom dala môjmu starému otcovi jeho snúbenica košom, pretože milovala Westonovho starého otca. Napokon ju nezískal ani jeden a ich cesty sa rozišli. Obaja sa oženili s inými ženami a stali sa z nich najväčší obchodní rivali v dejinách.	Virginia Woolfová: PANI DALLOWAYOVÁ „Zrejme je to môj najpresvedčivejší román... Podľa mňa som v ňom načrela do najskrýtejších zákutí svojej mysle,“ poznačila si do denníka britská spisovateľka Virginia Woolfová po dokončení rukopisu Pani Dallowayová. Kritici aj čitateľská obec sa zhodujú v tom, že kniha, ktorá prvý raz vyšla v roku 1925, je nielen autorkiným prvým majstrovským dielom, ale aj jedným z najvýznamnejších počínov európskej literárnej moderny.
KNIHY, KTORÝMI ŽIJETE				

Kto dodá hybridy?

BRATISLAVA

Dopravný podnik Bratislava vyhodnotil súťaž na dodávateľa hybridných 18-metrových trolejbusov s kombinovaným pohonom. O dodávku 23 kusov prejavili záujem dvaja uchádzači, víťazom sa stala Škoda Electric s cenovou ponukou vo výške 12 395 850 eur bez DPH. Víťazná spoločnosť predložila ponuku na trolejbus zn. Škoda 27 Tr – trojnápravový štvordverový kĺbový moderný trolejbus s karosériou Solaris. (ts)

Nové autá pre mesto

BRATISLAVA

Mesto Bratislava kupuje nové autá. Vyhlásilo tender za odhadovaných 451 286 eur bez DPH. Magistrát chce kúpiť 7 osobných áut nižšej triedy s hybridným pohonom za cca 94 411 €, 2 osobné autá vyššej triedy s hybridným pohonom za cca 69 146 €, 2 „pick-upy“ za cca 48 193 €, 5 malých dodávok za cca 64 588 € a 6 áut strednej triedy s plug-in hybridným pohonom za cca 174 950 €. Uvádzané ceny sú bez DPH. (TASR)

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na www.banoviny.sk a aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny Píšte, pýtajte sa, komentujte

TIP OD VÁS Na chodník sa všetci nezmestíme

Na úzkom priestore sa tlačia chodci s cyklistami a kolobežkármi.

NOVÉ MESTO

Oprava úseku Vajnorskej ulice, ktorá zahŕňa cestu i chodníky, trvá už niekoľko týždňov, takže najmä obyvatelia lokality sa museli vyzbrojiť trpezlivosťou. Hoci sľubuje viac pohodlia aj pre peších, aktuálne sa v úzkom priestore tlačia spolu s kolobežkármi a cyklistami.

Obavy z tohto „mixu“ má naša čitateľka, ktorá býva pri zastávke električiek Nová Doba. A tvrdí, že nie je sama, viacerí obyvatelia nesúhlasia s tým, aby cyklisti či kolobežkári využívali na prejazd chodník. „Prechádzajú tadiaľto veľmi často a mnohí z nich jazdia bezhlavo, aj keď vidia na chodníku starších ľudí, invalidov či rodičov s deťmi,“ hnevá sa dôchodkyňa. Svoje meno nechce zverejniť, vraj by riskovala zbytočné problémy. Pripomína, že šírka asfaltového chodníka nameraná od obruby stromu je len asi 1,30 cm, takže ľahko môže dôjsť ku kolízii. Vyznačenie

cyklopruhu na vozovke však príde na rad až po dokončení opráv, čo chvíľu potrvá - podľa vyjadrenia magistrátu by mali byť práce hotové do konca októbra. Bratislavčanke sa nepozdávajú ani obruby okolo stromov, ktoré zaberajú viac miesta ako predtým, rovnako kamenná dlažba medzi stromami s nerovnomerným povrchom: „Sama som videla, ako do kociek dvaja ľudia zakopli, našťastie to vybalansovali.“ Hovorkyňa mesta Katarína Rajčanová vysvetľuje, že toto riešenie má opodstatnenie: „Pás zo štiepaných dlaždíc medzi kociek medzi stromovými jamami slúži najmä na zlepšenie podmienok pre vzrastlé stromy na ulici. Ide o naozaj dôležité a veľké stromoradie. Uložený je 'nasucho', teda môže cez neho pretiecť voda ku koreňom stromov. Pod týmto povrchom majú korene väčšiu voľnosť, na rozdiel od predchádzajúceho betónového podkladu a asfaltového vrchu

Oprava Vajnorskej

S opravou chodníkov a vozovky na Vajnorskej ulici začalo hlavné mesto v júli, a to v úseku od Bajkalskej ulice po Ulicu odbojárův. Po dokončení prác je v pláne vyznačiť na vozovke parkovacie miesta, miesto pre zásobovanie, aj miesta pre zdravotne znevýhodnených ľudí. „Avšak to už je v kompetencii MČ Nové Mesto,“ dodáva hovorkyňa magistrátu Katarína Rajčanová.

chodníka, čo je vzdialenosť jeho vonkajších okrajov, nie o šírku, ktorú majú chodci k dispozícii na súvislý prechod bez prekážok. Inak to však nešlo. „Pri opravách chodníkov je potrebné rešpektovať jestvujúci stav, kde sa nie vždy dajú normové rozmery dosiahnuť,“ pripomína hovorkyňa mesta. „Stromy sú podľa veku pomerne vzrastlé a vyžadujú si väčšie stromové jamy. Okrem toho, stromové jamy sú lokálnymi prekážkami, medzi nimi je dostatočná šírka chodníka, kde je možné vzájomné obídenie ľudí, ktorí chodník používajú. Do zrealizovaných konštrukcií sa už zasahovať nebude,“ uzatvára. (ac)

Foto: ac

Nové obrubníky sú zámerne vyššie, no niektorých vodičov neodradia.

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Bratislavské
Noviny.sk
www.facebook.sk/banoviny

Obrovské zlyhanie štátu, kritizuje primátor Vallo nový obchvat

Fakt, že nový diaľničný obchvat (D4/R7) nie je priamo napojený na diaľnicu D1, je obrovským zlyhaním štátu v príprave a realizácii tohto projektu v predchádzajúcich rokoch, vyhlásil primátor Bratislavy.

Anton Bohumil Schmidt: Celé zle... Zlyhanie celej generácie stavebných inžinierov a projektantov. Už študent strednej stavebnej priemyslovky, keď sa na to pozrie, sa

musí opýtať - a kde sa budú napájať?

Jakub Gondár: Žiadne zlyhanie - najskôr sa nestihli korupčníci dohodnúť na tom, kto koľko dostane percent, o koľko sa predraží výstavba... Takže ide o premyslený úmysel.

Juraj Krajcirovic: Ja len nechápem, kde boli doteraz všetci, čo tak kričia. Prečo nekritizovali doteraz?

Peter Pincsek: Jednoduchá mimoúrovňová (klasická slimáčiková) križovatka by tam bohato stačila, aj miesto by ostalo na zeleň. Súhlasím s názorom že sa nenapchali dostatočne vrecká chamtivcov okolo výstavby.

Foto: BSK - Michal Feik

Na Trnavskej museli zrušiť pruh pre cyklistov, namiesto neho tam namaľovali parkovacie miesta

Dôvod je prozaický - všetky kanálové vpuste aj hlavné uzávery vody sú práve na tej strane cesty, kde parkovali autá, takže by sa k nim pracovníci vodární nemohli dostať. Parkovacie miesta teda namaľovali na cestičku pre cyklistov.

Branislav Filipovič: Žiaľ, ten článok je pravda, na uzáver a vpuste sme upozornili magistrát spolu s obyvateľmi a od začiatku sme im hovorili, aby ponechali parkovanie na druhej strane, tak ako bolo.

Lucia Horváthová: Mój názor isto nebude populárny a „in“, no nemám inú možnosť, ako jazdiť kvôli práci autom a ísť v zápche „rýchlosťou“ 16 km/h, aby som neohrozila cyklistu... Priala by som si, aby sme obaja mali možnosť jazdiť bezpečne.

Michal Babinčák: Úplne chápem, že donekonečna bude mať auto na Slovensku prednosť pred cyklistom, nie sme taký kultúrny národ ako západná Európa. To potrebuje, žiaľ, ešte 20 rokov. Prijemnú cestu v autíku, nebojte sa, cyklisti vás budú naďalej predbiehať nie podľa predpisov.

Všeobecná praktická ambulancia Ambulapraktika s.r.o.

Poliklinika Strečnianska 13, BA - Petržalka,

PRIJÍMA NOVÝCH PACIENTOV.

Stačí zatelefonovať alebo poslať email a presun zdravotnej dokumentácie vybavíme za Vás.
Email: mudr.demian@ambulapraktika.com

kontakt.: www.strecnianska.sk www.ambulapraktika.com
tel: 0905 592 157, 0907 793 767

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trefné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

✉ Z REDAKČNEJ POŠTY

Z verejného športoviska v Ružinove si robia súkromné - na úkor ostatných

Súčasná spoločnosť – a je takmer jedno, kde, v akej oblasti – je zameraná na výkon. Podľa výkonu sa hodnotia ľudia vo fabrikách, na úradoch, v nemocniciach, na školách, skrátka všade. Nečudo, že sa to prenáša aj do voľnočasových aktivít. Napríklad do športu. Všimli ste si, že je už dosť ľudí, ktorí nešportujú len (alebo vôbec) pre svoje potešenie, ale tiež (alebo hlavne) preto, aby dosiahli nejaký vytýčený výkon? A tak, či už na cyklistických cestách, na bežeckých tratiach alebo na plavárni sa čoraz častejšie stretávame so športovcami a la Sagan, Volko, Nagy atď., takmer neustále s očami upriamenými na mobile alebo hodinkách, ktoré im merajú dosiahnutý výkon. A aby ten výkon bol ešte lepší, v poslednom období vyhľadávajú osobných koučov a spolu postupne doslova zaplavujú povedzme bežecké trate sídliskových športových areálov, oficiálne označovaných za verejný priestor. Nič by na tom asi nebolo zlé, keby si postupne neukrajovali z tohto verejného priestoru stále viac pre seba. To je aj konkrétny prípad športového areálu v bratislavskom Ružinove na Nevádzovej ulici, ktorý by mal okrem žiakov z príľahlej základnej školy najmä populudní slúžiť širokej verejnosti. Ten si však každý týždeň v pondelok a v stredu (a najnovšie už aj v utorok a štvrtok) popoludní doslova majetnicky obsadia skupinky 10 až 20 bežcov pod vedením spomínaných koučov a ostatní musia kľučkovať medzi nimi, prípadne medzi priamo do dráhy postavenými športovými značkami a náradiami. Ešte raz zopakujem, že nič by na tom nebolo zlé, keby to nebolo na úkor ostatných, ktorí sa buď všelijako prispôbujú, alebo už rezignovali (a takých aspoň z videnie poznám dosť), a zrejme si hľadajú priestor na športovanie niekde inde. Už viac než rok sa snažím upozorňovať na tento problém. Obracal som sa písomne na „kompetentných“ – od správcu areálu cez riaditeľku školy po miestny úrad – žiaľ, bezvýsledne. A tak neprekvapuje, že koučov a ich zverencov je čoraz viac, a úmerne s nimi rastie aj ich bezočivosť a bezohľadnosť. Chceme sa teda na záver spýtať všetkých zainteresovaných, vrátane svojvoľných organizátorov „bežeckých dní“, akým právom sa toto všetko deje? A ak na to nemajú oprávnenie (čo mi niektorí z oslovených, keď už nič neurobili, tak aspoň potvrdili), prečo s tým nikto nič nerobí, a podľa všetkého ani nechce robiť? Ivan Buraj

Samospráva problém nevidí
O vyjadrenie k využívaniu športového areálu pri ZŠ Nevádzova sme požiadali mestskú časť Ružinov, tu je odpoveď: „Pozemok, ktorý pán spomína, je verejne prístupné športovisko a má rozlohu 15 510 m². Aj v prípade, že tam v niektorých časoch príde skupinka 20 – 30 ľudí, priestorová rezerva pre niekoľko desiatok ďalších športujúcich je dostatočná.“

Aký je váš názor? Máte podobnú skúsenosť ako náš čitateľ? Napište nám na mail capkova@banoviny.sk

Ilustračné foto: shutterstock

Paradontóza začíná zápachom z úst.

V starostlivosti o chrup a dutinu ústnu ponúka nové riešenie Múdra huba *Pythium oligandrum*. Svojou unikátnou schopnosťou rozrušiť biofilmy nedáva patogénnym baktériám a ďalším mikroorganizmom možnosť sa v nich ukryť. Na trhu sú ústne vody pripravené zo suchej zmesi Bio Plus alebo šumivé tablety Múdra huba Pythie Bio Plus. Výplachové kúry týchto prípravkov chránia od krvácanosti ďasien, začiatočných príznakov zápalu ďasien a zápachu z úst. Prípravky sa osvedčili pri kvasinkových infekciách, napríklad po chemoterapii, keď predstavujú jednu z mála dostupných alternatív pre zdravotne oslabených jedincov alebo osoby s rezistenciou či alergiou na chemické látky ústnej hygieny. Dezinfekčný mikroorganizmus *Pythium oligandrum* predstavuje predeľ medzi hubami a riasami. *Pythium oligandrum* preniká svojimi vláknami do buniek parazita (plesne alebo kvasinky) a čerpá z neho pre svoju výživu potrebné látky. Podstatou pôsobenia je aj produkcia enzýmov. Na podklade výživovej a priestorovej

kompetície tak vytláča z priestorov patogénne plesne, kvasinky a baktérie. Po splnení úlohy (vyčerpanie parazita) uvoľňuje priestor pre znovuosídlenie tzv. normálnou mikroflórou. Použitá biotechnológia eliminuje plesne a kvasinky priamym parazitizmom a je odborníkmi považovaná za najbezpečnejšiu technológiu dostupnú na súčasnom trhu.

Prípravky s múdrou hubou dostanete vo svojich lekárnach alebo u svojej dentálnej hygieničky. Na Vaše otázky radi odpovieme na e-mailovej adrese: pythium@pythium.cz Informácie na: www.pythium.eu

Výrobca: Bio Agens Research and Development – BARD, s.r.o.

B•A•R•D•

Zničte paradontózu hubou.

Ďalší úspech výtvarníčky

BRATISLAVA

Po výstave na Bratislavskom hrade sa výtvarníčka Petra Štefanková prezentuje v Rakúsku.

Talentedá umelkyňa z Bratislavy predstavuje tentoraz svoje diela v rakúskom Múzeu moderného umenia na zámku Hubertendorf. Petra Štefanková sa okrem grafiky, ilustrácie a maľby venuje aj dizajnu. (bn)

NÁVŠTEVA V REDAKCII

Ján Baláž má veľa nápadov.

RUŽINOV

Počas leta nás v redakcii potešil návštevou dôchodca

Ján Baláž, bývalý letecký technik, ktorý vyrába originálne dopravné prostried-

Letecký technik vymýšľa a vyrába originálne vozíky

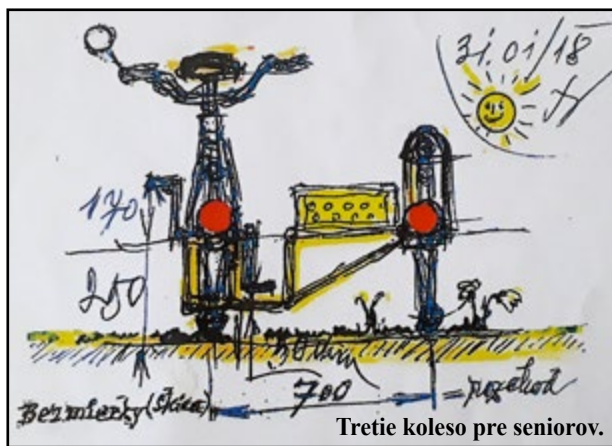
ky. Energický deväťdesiatnik má stále veľa nápadov a niektoré z tých minulých nám prišiel ukázať.

Rôznym vynálezom „vozičiek“, ktoré zvýšia bezpečnosť aj pohodlie ich používateľov, sa letecký technik na dôchodku venuje takmer

Pri vymýšľaní trojkolky s nosičom batožiny zas myslel na ženičky, ktoré chodia nakupovať na bicykli a počas jazdy cestou domov sa potom trápia s veľkými taškami. „Stačilo pridať prídavné tretie koleso s bočnou nákladnou plošinou – sajdkou, a problém bol vy-

Bokolku vyskúšal najskôr vnuk pána Jána.

Tretie koleso pre seniorov.

päťdesiat rokov. Vymyslel napríklad trojkolku s nosičom batožiny, rikšu aj mestskú trojkolku s názvom Metro a po nej prekvapil sajdkou pre deti, ktorú zas nazval bokolka. Skonstruoval ju tak, aby dieťa sediace v bočnom vozíku bolo chránené od cesty telom cyklistu. „Je to oveľa bezpečnejšie, ako keď ťaháte cyklovozik za sebou alebo máte dieťa v sedačke na bicykli medzi kolenami,“ vysvetľuje pán Ján.

riešený,“ usmieva sa muž plný nápadov. Vynález označil jednoducho – prídavné 3. koleso pre seniorov. „Jeho výhodou je stabilita pri nasadaní a zastavení, a tiež ľahká demontáž na transport autom,“ dodáva dôchodca, ktorý o dva roky oslávi okrúhlu deväťdesiatku. Všetky vozíky má uložené v záhrade a chystá sa prekvapiť ďalšími vynálezmi. „Najhoršie pre starého človeka je, keď nič nerobí,“ pripomína zásluhu, ktorou sa riadi. (ac)

Foto: archív J. B., ac

Správy z podsvetia

BRATISLAVSKÁ POLÍCIA nás informovala o podvodných telefonátoch, pri ktorých špekulanti zneužívajú dôverčivosť ľudí. Tieto prípady majú vždy spoločné jedno – snahu získať prihlasovacie údaje do vášho internet bankingu. Jednou z metód je „legenda policajta“: páchatel' vám zavolá väčšinou z utajovaného čísla a predstaví sa ako policajt. Povie, že máte napadnutý bankový účet a treba ho zablokovať. Následne vás akože prepoji na „pracovníku“ banky, ktorej oznámite prihlasovacie údaje k svojmu účtu. Keď týmto podvodom získa od vás všetky potrebné informácie, ľahko sa dostane k vašim peniazom na bankovom účte a vybieli ho. (ms)

Pieta pohrebná služba

Pomáhame 24 hodín denne už viac ako 30 rokov.

V obradnej miestnosti Pieta ponúkame bezplatne tieto služby:

► prepožičanie štyroch umelých vencov už aj so štandardnými stuhami

► zobrazenie fotografie zosnulého na LCD monitore

► prehratie foto prezentácie zo života zosnulého

► kondolenčnú listinu.

Na týchto službách ušetríte min. 300 eur.

Pieta – pohrebná služba
Mlynské Nivy 8
02/52 63 11 81
www.pieta.sk

REDAKCIA
Ivanská cesta 2D
821 04 Bratislava
Šéfredaktorka: Anna Čapková

Ulica bohatých Venturiovcov, grófov aj kráľov

Bratislava kedysi

Prečítajte si, ako opísal príbehy niektorých domov na starobylej Ventúrskej ulici v centre nášho mesta historik a vysokoškolský učiteľ Tivadar Ortvay (1843 – 1916). Jeho knižka vyšla prvýkrát pred viac ako sto rokmi.

Výstavná Ventúrska ulica dostala meno podľa bohatého patricijského rodu Bonaventura, nazývaného aj Ventura de Salto, ktorý vlastnil na tejto ulici množstvo domov a stavebných parciel. Je to jeden z najstarších rodov v Prešporku. Listiny zo 16. storočia ho obyčajne spomínajú ako Gallus, prípadne Gallicus dictus Ventura, ale vyskytuje sa aj pod menom Venturinus de Salto. O jeho bohatstve svedčí, že v 15. storočí mu mesto predalo právo na nájomné z pozemkov, teda majetelia domov na Ventúrskej neplatili nájomné z pozemkov mestu, ale Bonaventurovcov. Nielen prítomnosť tejto rodiny, ale aj iné skutočnosti svedčia o tom, že voľakedy sa do Prešporka sťahovalo veľa Talianov. Talianske obyvateľstvo časom splynulo s nemeckým živlom. Z listiny mestskej rady z roku 1390 sa dozvedáme, že mesto pre veľkú zadlženosť predalo všetky svoje lénne domy Jakubovi a Jánovi Venturiovcom a ulicu zmenilo na mestskú. Pôvodne sa nazývala Nová ulica (Newgassl, Newngassel), pod týmto názvom figuruje v mestskej účtovnej knihe z roku 1416 a v zápisnici z roku 1417. Aj v roku 1442 sa vyskytuje pod týmto menom, ale v roku 1472 sa už spomína ako Ventúrska ulica. Z domov treba spomenúť dom na rohu Sedlárskej a Ventúrskej ulice, v ktorom je lekáreň sv. Martina.

rom je lekáreň sv. Martina.

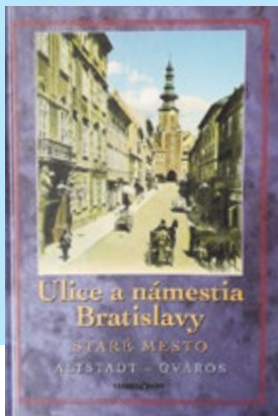
V časoch Karabinského mal vchod aj zo Sedlárskej ulice, ale v roku 1779 ho zamurovali. Oproti nemu stojí Wittmannov-Denglaszov veľký trojposchodový nájomný dom na mieste starej kráľovskej kúrie, v ktorej sa ubytovávali kráľi a kráľovné, keď zavítali do Prešporka. Vieme, že v rokoch 1441 – 1442 tu bývala kráľovná Alžbeta, manželka kráľa Alberta, v rokoch 1477 – 1478 kráľ Matej Korvín s manželkou kráľovnou Beatrix a po bitke pri Moháči od roku 1526 do roku 1528 Mária, vdova po Ľudovítovi II., ktorý zahynul na bojisku. Začiatkom 18. storočia ho prestavali na moderný nájomný dom. Napriek tomu je to však taká krásna, veľká a masívna budova, že patrí medzi najpoprednejšie v Prešporku. V roku 1777 si ju prezrel aj cisár František. V tomto dome bývali počas zasadania uhorského snemu v rokoch 1832 – 1836 palatín veľkoknieža Jozef s manželkou Máriou Dorotou, ktorá sa v roku 1836 narodila veľkokňažná Mária Henrieta, nedávno zosnulá belgická kráľovná (v roku 1902, pozn. red.).

Na rohu Ventúrskej a Prepoštskej stojí palác, ktorý v Korabinského časoch patril grófovi Františkovi Zichymu. Majetkom rodiny ostal do roku 1869, kedy ho kúpila priemyselná banka. Založili ju v roku 1867 z iniciatívy Národného kruhu na prospech záujmov priemyselných vrstiev, so základným kapitálom 120-tisíc zlatých. Chýrny dom na Ventúrskej ulici je stará mincovňa, kde sa istý čas razili peniaze. Vieme, že už kráľ Žigmund udelil mestu 6. marca 1430 právo raziť peniaze. Mince z tejto mincovne sú dnes veľká rarita, preto majú vysokú obchodnú cenu. V tom istom dvojkrídlovom dome s rozľahlým spoločným dvorom bola umiestnená Academia Istropolitana. S povolením pápeža Pavla II. ju založil v roku 1467 kráľ Matej, respektíve arcibiskup Jan Vitéz zo Sredny, a zorganizoval ju podľa bolonského univerzitného štatútu. Vyučovali na nej najslávnejší európski učitelia, medzi nimi Johannes Müller z Königsbergu, najväčší astronóm svojich čias. Napriek tomu akadémia po smrti kráľa Mateja zanikla. Dom, v ktorom sídlila, neskôr slúžil ako nájomný dom, a tak je to doteraz.

Na Ventúrskej ulici je aj Angermayerova knihtlačiareň, ktorá svojim zariadením – rýchlolistmi, väčšími či menšími ručnými a akcidenčnými lisami, písmovnicami a strojmi na plynový pohon – zodpovedá zvýšeným požiadavkám modernej doby. Z tejto tlačiarne každoročne vychádza čoraz zaujímavejší Pressburger Wegweiser, už 54. ročník, okrem toho spoločenský a politický denník Pressburger Zeitung, jediný v meste, ktorý má aj večerník. (bn)

Foto: Marenčin PT

Spracované podľa knihy
Tivadara Ortvaya Ulice a námestia Bratislavy, Staré Mesto – Altstadt – Óváros, Vydavateľstvo Marenčin PT (so súhlasom vydavateľstva).

Bratislavské
Noviny
vyjdú o mesiac
5. novembra 2021

ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE
oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
ošetríme každého, kto nám zavola
0905 662 407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Starožitnosti
Panenská 22
Odkúpime v hotovosti:
sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky,
lamps, nábytok, i celé
pozostalosti, umenie každého druhu
Konzultácie zdarma aj u Vás doma
tel: 0907 981 477
Sme tu pre Vás už 25 rokov

	Samuel Beckett		hlbinná vyvretá hornina	druh ketónu (chem.)	skratka reálneho gymnázia	severský parohatý kopytník	1. časť tajničky	Pomôcky: argot, tro- tyl, gabro, Nána, earl	klopanie (expr.)	staršie mužské meno	druh hliny	vzorec hydridu sodíka	sváko (hovor.)	4. časť tajničky	vzťahu- júca sa na Elam
	zborové tanečnice							zlodejské (hovor.)							
	reč protispo- ločenskej skupiny							stával sa lilavým platidlo v Lotyšsku							
	boľacha (det.) Elektrárň Vojany				salicylan fenylnatý stane sa šedým					hadie mláďa rezná časť pluhu					
Autor križovky: Juraj Mitošinka	chytalo	2. časť tajničky	Ernest (dom.) sulfid irídnatý			prudko udrel tropická rastlina						zn. kilo- pondmetra hlava, po latinsky			
nepravdivo (kniž.)					vodný živočích teplom rozpušťať								EČV Rim. Soboty koryto rieky		
lietadlo (hovor.)				tím, po anglicky posadnu- tosť				trvanlivé drevo obchodník, po angl.							
vzorec sulfidu platnatého				hl. mesto Španiel- ska takisto					nepraská biely povlak na víne						
skratka apendek- tómie			dávna minulosť vtečie							šuchot (expr.) staré dlž- kové miery					ženské meno
poľovanie						anglický šľachtic typická pre orla					horí bez plameňa Laura (dom.)				
ovalit' (expr.)					liatím zhotovil odovzdá- vajú hlasy							skr. súhv. Oktant Alojzia (dom.)			
Pomôcky: salol, štito- vec, caput, Báša, fret	Ester (dom.) vychýlil, vyhol				zavreštal panák, figurína								EČV Košic šľahá (expr.)		
cudzie mužské meno				bitva, pachofa (lod.) klíčky					druh výbušný skrúcať						
rímske číslo 502			mútiť dones					reklamný plagát volať na kone hipo							
EČV Hlohovca			naplňajú zatýkací rozkaz (práv.)				značka holmia 3. časť tajničky		grécka bohyňa krajec (expr.)						papagáj
hlinený hudobný nástroj					požívalo tekutinu hrmotala					obec na Slovensku skratka klavíra					
lyrická poézia					lojová svieca pečený múčník								značka erbia týkajúca sa manny		
Pomôcky: tamarak, aret, kris, irón, lat	menové sústavy bez pan- čúch				často sa sťahoval porúbe							zn. mili- pascalu nadpracuj			
tu máte				chvíľu múkal stará minca							zor isté množstvo nočné zvierat				
značka amerícia			jeť pri stole Barbora (dom.)						Františka (dom.) mína, po česky						
druh strukoviny			prejaviť dvojková číslica						myknú (expr.) drv na prach						Olympia (dom.)
obrat' o majetok, zbedačiť								mierumi- lovne zn. pre milihenry							
televízny príbeh na pokračovanie					horekoval, bedákal (expr.)										
ošťka, po česky					citoslovce poukáža- nia na nie- čo						izraelský kráľ				